

İLSAM

İlahiyat İlimleri Araştırma Merkezi

**Kur'ân-ı Kerim'de ve
Resul-ü Ekrem'in (sav)
Hadis-i Şeriflerinde
"Kâmil Zengin"**

Muhammet İlyas BOZKURT
İLSAM Onursal Başkanı

**Sağlıklı
Peygamber**

Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM
İLSAM Başkanı

**Biz O'nu
Çok Sevdik...
Çünkü
O Bizden Biriydi**

Prof. Dr. Ali KÖSE
Marmara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dekanı

**İslam'da
Söz ve Davranış
Güzelliği**

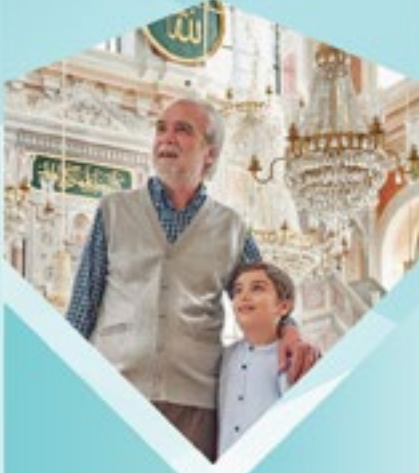
Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dekanı

**Arapça Bilmemek
Kur'ân Mesajıyla
Buluşmaya Engel mi?**

Akın KARADENİZ
İLSAM Başkanvekili

**"O'nun (sav) yolu,
Kur'ân'ın yoludur."**

Biz, paylaşmayı bilen
Türkiye'nin
Kuveyt Türk'üyüz

Bizi
birbirimize
sapa sağlam
bağlayan

Değerlerimizle Büyüyoruz

Sosyal sorumluluk faaliyetlerimiz ile milli değerlerimize, geçmiş ve geleceğimize sahip çıkıyor; insani yardım kampanyalarına, şehit ve gazi ailelerine, gelecek nesillere ve sanata destek veriyoruz.

KUVEYT TÜRK
SAĞLAM BANKACILIK

Değerlerimizle Büyüyoruz

Hayatı kolaylaştıran
mobil teknolojiler
Albaraka'da!

Yepyeni Albaraka Mobil'i hemen indirin,
sizi yüzünüzden tanıyan ve işleminizi
bir sözünüzle yapan teknolojilerimizle
hayatınıza kolaylık katın.

**Yüz Tanıma
Teknolojisi**

**QR Kod ile
Para Çekme**

**Albaraka
Asistan**

f t in @ v
Alo Albaraka
0850 222 5 666
albaraka.com.tr

App Store'dan
indirin

Google Play
DEN ALIN

alBaraka
değerlerinize değer katıyoruz

FAİZSİZ FİNANS

STANDARTLARINDA
YOL GÖSTERİCİ BİR KİTAPBu tercüme esere www.tkbb.org.tr adresinden ulaşabilirsinizBursa'nın tarihi
birikimine
müzelerimizde
şahit olun...

Bursa Yaşam Kültürü Müzesi

Bursa Vakıf Kültürü Müzesi

Bursa Göç Tarihi Müzesi

Bursa Bıçak Müzesi

Bursa Sağlık Tarihi Müzesi

İçindekiler

İLSAM Başkanı
Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM

İLSAM adına imtiyaz sahibi
Akın KARADENİZ

Editörler
Cihan KAYALI (Sorumlu)
Muhammet AYDOĞAN
Muhammet ZEYTİNCİ

Hukuk Danışmanı
Av. Metin ALTINSOY

Tasarım & Grafik
RMG Medya
Grup

Baskı
İhlas Gazetecilik A.Ş.

Adres
Üçevler Mah. Burçak Sok. No:6
Vizyon Plaza Kat:2
Nilüfer / BURSA

Tel&Fax
0 224 256 72 00

Kasım 2018

Kur'ân-ı Kerîm'de ve Resûl-ü Ekrem'in (sav) Hadis-i Şeriflerinde Kâmil Zengin

Muhammed İlyas BOZKURT
İLSAM Onursal Başkanı

Makale

8

12

Makale

Sağlıklı Peygamber

Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM
İLSAM Başkanı

İslam'da Söz ve Davranış Güzelliği

Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dekanı

Makale

14

18

Makale

Biz O'nu Çok Sevdik... Çünkü O Bizden Biriydi

Prof. Dr. Ali KÖSE
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı

22

Makale

Arapça Bilmemek Kur'ân Mesajıyla Buluşmaya Engel mi?

Akın KARADENİZ
İLSAM Başkanvekili

Hakikati Arayanlar İçin Bir Dost ve Öğretmen

Prof. Dr. Mehmet EVKURAN
(Çorum) Hitit Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Makale

28

33

Söyleşi

'Nefsi terbiye etmenin en kolay yolu spordur'

Paylaşılamayan Şehir: Mekke

Kitap
Tanıtımı

38

Değerli Okurlarımız,

Cihan KAYALI
Editör

İlahiyat İlimleri Araştırma Merkezi (İLSAM), bugün on yılı aşkın süredir çalışmalarını sürdüren, akademik camiadan önemli isimler ile fikir ve iş birliği içerisinde olan, alanında uzmanlaşmaya giden öğrenci kadrosunun yetişmesinde çaba sarf eden bir araştırma merkezidir.

Bu misyon çerçevesinde yine on yılı aşkın süredir yayınladığımız, dergi ve araştırma dosyalarımız ile siz okuyucularımıza fikir dünyamızı aktarmaya çalışıyoruz...

Bu sayımızın teması ise bize ışık tutan ve örnek insan olarak bize yol gösteren "Peygamber Efendimiz'in (sav) Kutlu Doğumu."

Bu kutlu gün vesilesiyle akademik camianın önemli hocaları O'nun tüm yönlerini, hayatını, yaşayışını ve mücadelesini sizler

için tüm yönleriyle inceledi. Bu konuda değişik bakış açılarıyla ufku-muzu açacak yazılar kaleme aldılar.

Öte yandan hazırladığımız dosya konularıyla O'nun yolundan giden Ebu Hanife'nin fıkha bakışı ve Suffa'da yetişen öğrencilerin ortaya koyduğu fedakarlıklar gözler önüne serildi.

Ayrıca, gerçekleştirdiğimiz röportajda ise Peygamber Efendimiz'in spora yaklaşımını ve sporun nefis terbiyesindeki yerini sor-duk.

Bizi sosyal medya hesaplarımızdan ve internet sitemizden takip edebilirsiniz. Bir sonraki sayıda görüşmek üzere.

Keyifli okumalar dileriz...

Kur'ân-ı Kerîm'de ve Resûl-ü Ekrem'in (sav) Hadis-i Şeriflerinde Kâmil Zengin

MAKALE

● **Muhammet İlyas BOZKURT**
İLSAM Onursal Başkanı

Suâl:
Cenâb-ı Hakk'ın Kur'ân-ı Kerîm'de ve Resûl-ü Ekrem'in (sav) hadis-i şeriflerinde kâmil zengini ısrarla övmesi ve zenginliği dikkat-i nazara vermesi, zenginle fakire bakış açısında adalet prensibini zedelemiyor mu; izah eder misiniz?

Evvela; "fakir başkadır, fakirlik başka; hasta başkadır, hastalık bambaşka. Bu hakikate binaendir ki fakiri severiz ama fakirlikle mücadele ederiz, hastaya merhamet ederiz fakat hastalıkla harp ederiz."

Kişi fakir olabilir; fakirliğinden dolayı hor görülemez, tahkir edilemez. Belki fakirliğinin getirdiği gariplik ve acizlik dikkat-i nazara alınarak, fakire karşı normalden ziyade sevgi, merhamet ve hoşgörü gösterilir.

Ancak fakiri severken, yanlışlıkla fakirlik sevilmez. Yoksulluk ve fakirlik istenmeyen bir şeydir. Her müslüman yoksulluğa ve fakirliğe karşı mücadele verir ve vermek zorundadır.

Kişi hasta olabilir. Hastalığından dolayı hor ve hakir görülemez. Aksine, hastalığın verdiği acziyetten dolayı, normalden ziyade bir şefkatle muamele edilir.

Ancak hastalığa gelince, hastalık asla sevilmez. Her müslüman, hastalığa karşı mücadele etmekle mükelleftir.

İşte Kur'ân bu ince mantığa işaret ederek, fakiri sever, ama fakirliği asla; hastayı sever, ama hastalığı asla...

Ey Müslümanlar! Fakiri sevin, fakat fakirlikten nefret edin. Hastaya merhamet gösterin, ama hastalığa asla merhamet göstermeyin. Zayıfı kollayın, ama zayıflığa asla düşmeyin.

Unutmayın ki, Hz. Peygamberin ifadesi ile:

"Kuvvetli mümin, zayıf müminden hayırlıdır."

İşte bu sırra binaen Kur'ân-ı Kerim sağlık, sıhhat, zenginlik ve kuvvetli olmayı över ve Hz. Peygamber (sav), ümmet-i Muhammeti sağlıklı, kuvvetli ve zengin olmaya teşvik eder.

Bir hadis-i şerifte,

"Kâmil ve dürüst iş adamı (tacir); peygamberler, şehitler, alimler ve velilerle ahirette beraber olacaktır"

...buyrulmuştur.

Bu hadis-i şerifin onlarca hikmetinden dört tanesini beyan edeceğiz:

Birinci hikmet:

Zengin iş adamı, kâmil bir mümin ise, hem imanını namaz, zekat, oruç, hac gibi ibadetlerin farz ve nafile suretleri ile destek-

Fakiri sevin, fakat fakirlikten nefret edin. Hastaya merhamet gösterin, ama hastalığa asla merhamet göstermeyin. Zayıfı kollayın, ama zayıflığa asla düşmeyin.

Kur'ân-ı Kerim sağlık, sıhhat, zenginlik ve kuvvetli olmayı över ve Hz. Peygamber (sav), ümmet-i Muhammeti sağlıklı, kuvvetli ve zengin olmaya teşvik eder.

leyerek kuvvetlendirir. Hem şirk, katl, faiz, zina, kumar gibi Cenâb-ı Hakk'ın haram kıldığı şeylerden uzak durarak imanını muhafaza eder. Bunun üzerine maddi imkânını da Allah'a (cc) karşı kulluğunu yapma yolunda hayatını kolaylaştırıcı, sağlığını, sıhhatini, huzurunu destekleyici bir araç olarak kullanır. Maddi imkânsızlıklardan tevellüt eden bir kısım hastalıklardan veya psikolojik sıkıntı ve stresten kendini daha rahat koruyabilir. Bu yüzden hadis-i şerifte "kâmil tüccar" denilmiştir. Yoksa, farzlarından bihaber olan veya günah-ı kebaire raks eden adam, trilyon da kazansa Cenâb-ı Hak indinde beş kuruşluk kıymet-i harbiyesi yoktur.

İkinci hikmet:

Kâmil tacir, kazandığı para ile aile ve efradına iyi bakar. Çocuklarının maddi ve manevi eğitimlerini kemal-i intizam ile tamamlar. Hiçbir masraftan kaçmaz. Lüks ve israfa kaçmadan eşinin ve çocuklarının ihtiyaçlarını rahatlıkla yapısı getirir, hem de hayırlı evlatlar yetiştirmenin ve huzurlu bir aileye reislik yapmanın hayır ve hasenatı cihetiyle ahirette Cenâb-ı Hakk'ın rahmet ve mağfiretini celbeder.

Unutulmamalıdır ki; aile toplumun çekirdeğidir ve her insan için hayatının ilk ve en önemli eğitim dönemini geçirdiği bir mekettir. Sağlıklı bir aile, hem sağlıklı bir toplum ve sağlıklı bir gençlikle beraber sağlıklı bir dünya hayatı; hem de "Dünya ahiretin tarlasıdır" sırrınca, ahiret mutluluğunu netice verir.

Üçüncü hikmet:

Kâmil zengin, kazancının kırkta biri ile farz olan zekatı verir ve bunu sadaka ile ziyadeleştirir. Böylece Allah'ın (cc) rızasına vasil olmayı ümit eder. Zekatın ve sadakanın ise toplumda faydaları ve hikmetleri saymakla bitmeyecek

kadar çoktur.

Toplumda zekat ve sadaka mekanizması çalıştıkça, fakir ve zengin arasındaki uçurum kapanır. Zengin ve fakir arasındaki mücadele ve düşmanlık, yardımlaşma ve kardeşliğe inki-lap eder.

"Ey iman edenler! Kazandıklarınızın iyilerinden ve yerden sizin için çıkardıklarımızdan Allah yolunda harcadığınız bayağı şeyleri vermeye kalkışmayın ve bilin ki Allah, her bakımdan zengindir, övülmeye layıktır."

Zekat ve sadaka mekanizması ile gerçekten ihtiyacı olan fakir-fukaraya, garip-gurabaya sahip çıkılır. Fakirler yedirilir, yetimler giydirilir, öğrenciler okutulur, burslar verilir ve ila ahir...

Hasılı; zekat ve sadaka yolu ile çok büyük hikmetlere vesile olunur.

Dördüncü hikmet:

Kâmil iş adamı kazandığı paradan kendisinin ve ailesinin ihtiyacı zarurisini, lüks ve israfa kaçmadan en yüksek kalitede ve iyi bir surette karşıladıktan sonra, kalan kazancını daima yatırıma çevirir. Fabrikasını büyütmeyle yahut yeni yeni fabrikalar, iş yerleri ve ticaret-haneler açmakla devamlı yatırım yapar. Bu ise devamlı işçi ve memur ihtiyacı doğması demektir. Bunun neticesi de istihdamdır.

Şu asla unutulmamalıdır ki, bir iş adamının, yanında çalıştırdığı işçiye verdiği maaş sadakadır. Çünkü çalışan adam, o fabrikadan ya da iş yerinden aldığı maaşla, çocuğunu-çocuğunu geçindirir. Çocuklarını okutur ve yetiştirir. Kötü yola düşmekten, suç işlemekten, gayr-ı meşru işlerle uğraşmaktan kendini muhafaza eder.

"Es-sebebü kel fail" sırrınca, kişi sebep ol-

Mevcut imanını farz ibadetlerle destekleyen, hususan zekata önem veren ve imanını kebaire ve measi denen büyük günahlardan muhafaza eden ve hususan faizden, yılandan-çıyandan kaçarcasına uzak duran müslüman iş adamı, bir yandan sanayi ile ticaret ile ve sair yatırımlarla dünyevî alanda gelişip neşv-ü nema bulurken, öte yandan bahsi geçen hayır ve hasenata vesile olması cihetiyle ahiretini ma'mur eder. Bu yol hem dünyada, hem ahirette saadet-i dareynin birkaç anahtarından birisidir.

Zengin iş adamı, kâmil bir mümin ise, hem imanını namaz, zekât, oruç, hac gibi ibadetlerin farz ve nafile suretleri ile destekleyerek kuvvetlendirir. Hem şirk, katl, faiz, zina, kumar gibi Cenâb-ı Hakk'ın haram kıldığı şeylerden uzak durarak imanını muhafaza eder.

“Es-sebebü kel fail” sırrınca, kişi sebep olduğu şeyin büyüklüğünce sevap kazanır. İş sahibinin rızkını veren, rezzak-ı hakiki olan Cenâb-ı Hakk’ın kendisidir. Ancak vesilelik ciheti ile o iş adamı ve o iş yeri kudsiyet kazanır. Çünkü İslâm’da vesile azizdir. Yüzlerce, binlerce çalışandan lisan-ı kal ile olmasa da lisan-ı hal ile her gün binlerce “Allah razı olsun” duasına mazhar olur.

duğu şeyin büyüklüğünce sevap kazanır. Aslında o çalışanların da, iş sahibinin de rızkını veren, rezzak-ı hakiki olan Cenâb-ı Hakk’ın kendisidir. Ancak vesilelik ciheti ile o iş adamı ve o iş yeri kudsiyet kazanır. Çünkü İslâm’da vesile azizdir. Yüzlerce, binlerce çalışandan lisan-ı kal ile olmasa da, lisan-ı hal ile her gün binlerce “Allah razı olsun” duasına mazhar olur.

Yanında yüz binlerce insan çalıştıran ve üreterek bu ülkeye ve umum insanlık alemine hizmet eden kâmil bir iş adamı ne kadar büyük bir ecrin ve ne kadar muazzam bir sevabın sahibi oluyor, her akıl sahibi anlar.

Haram-helal mülahazasına bağlı olarak alış-veriş yapan bir tüccarın işinin başında geçirdiği ve geçireceği dakikalar ibadet sayılır.

Elhâsıl:

Mevcut imanını farz ibadetlerle destekleyen, hususan zekata önem veren ve imanını

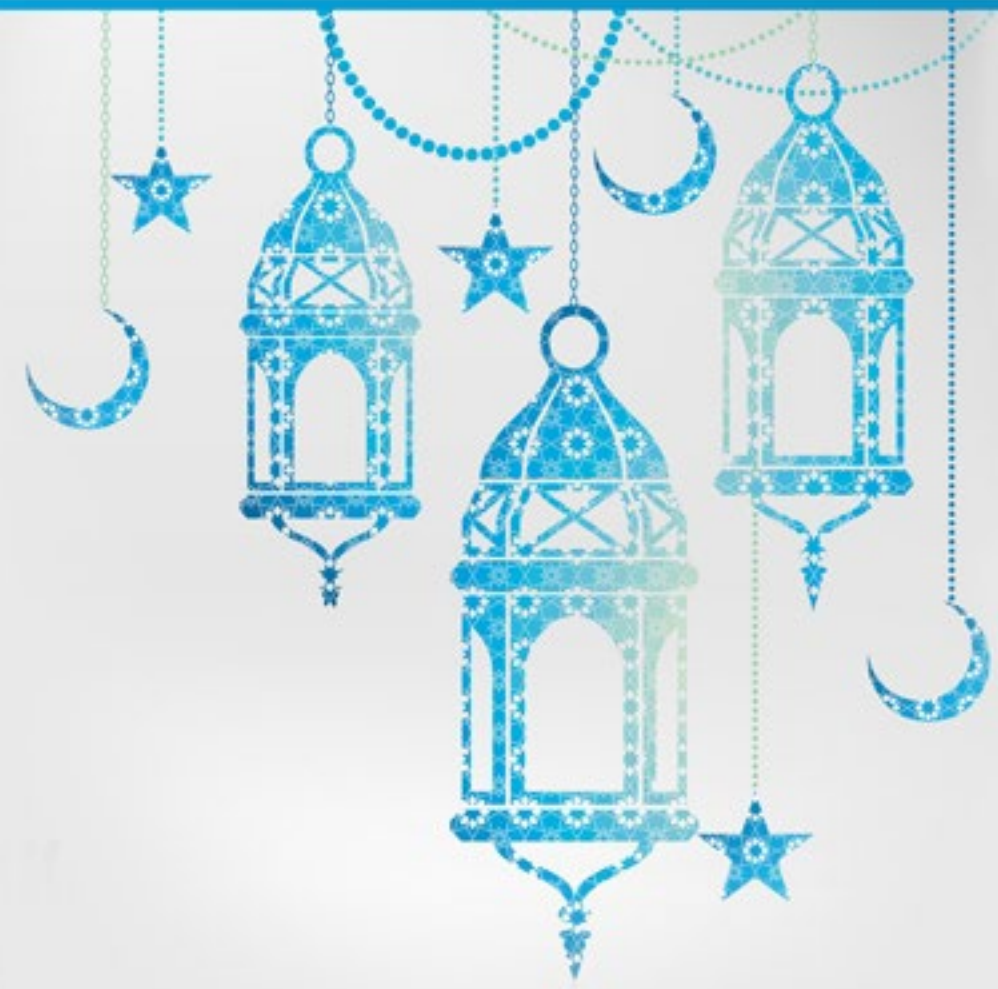
kebair ve measi denen büyük günahlardan muhafaza eden ve hususan faizden, yılan-dan-çıyandan kaçarcasına uzak duran müslüman iş adamı, bir yandan sanayi ile ticaret ile ve sair yatırımlarla dünyevî alanda gelişip neşv-ü nema bulurken, öte yandan bahsi geçen hayır ve hasenata vesile olması cihetiyle ahiretini ma'mur eder. Bu yol hem dünyada, hem ahirette saadet-i dareynin birkaç anahtarından birisidir.

Elbette böyle ulvî bir işe vesile olana salih mümin ya da kâmil tüccar (iş adamı) denilecektir ve yine elbette kâmil iş adamının peygamberler, şehitler, alimler ve velilerle haşrolunması mahz-ı adalet ve aynı inayettir.

- 1) Müslim, kader: 34
- 2) Tirmizî, Buyû, 8; Kütüb-i sitte, Hadis no: 6619
- 3) Bakara Sûresi 2/267
- 4) Fâtiha Sûresi 1/2: “Hamd, âlemlerin Rabbi Allah’a mahsustur.”

Kâmil zengin, kazancının kırkta biri ile farz olan zekâtı verir ve bunu sadaka ile ziyadeleştirir. Böylece Allah’ın (cc) rızasına vasil olmayı ümit eder. Zekâtın ve sadakanın ise toplumda faydaları ve hikmetleri saymakla bitmeyecek kadar çoktur. Toplumda zekât ve sadaka mekanizması çalıştıkça, fakir ve zengin arasındaki uçurum kapanır. Zengin ve fakir arasındaki mücadele ve düşmanlık, yardımlaşma ve kardeşliğe inkılap eder.

Kâmil tacir, kazandığı para ile aile ve efradına iyi bakar. Çocuklarının maddi ve manevi eğitimlerini kemal-i intizam ile tamamlar. Hiçbir masraftan kaçmaz. Lüks ve israfa kaçmadan eşinin ve çocuklarının ihtiyaçlarını rahatlıkla görür. Bu ise hem dünyada huzurlu bir aile yapısı getirir, hem de hayırlı evlatlar yetiştirmenin ve huzurlu bir aileye reislik yapmanın hayır ve hasenatı cihetiyle ahirette Cenâb-ı Hakk’ın rahmet ve mağfiretini celbeder.

Mevlit Kandilimiz Mübarek Olsun

Neşet ÇAĞLAYAN
Belediye Başkanı

Sağlıklı Peygamber

MAKALE

● **Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM**
İLSAM Başkanı
(İzmir) Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat
Fakültesi Öğretim Üyesi

Hız. Peygamber (as)'in örneğiyle ilgili başlığı nitel ve secili/ses uyumlu yazı serimize, onun sağlığa dair söz ve tutumlarını konu edinerek devam etmek istiyoruz. İlk yazımızda onun dünyalı bir peygamber olduğunu anlatarak onu yaşanan dünya hayatının içinde tutmamız gerektiğini ifade etmiş, bize örnek olma vasfının ancak bu şekilde gerçekleşeceği üzerinde durmuştuk. Bu esastan yola çıktığında hayatın en önemli değerlerinden olan sağlık hakkında onun görüş ve tavsiyeleri büyük önem arz etmektedir.

Sağlık, genel anlamda akıl, ruh ve beden sağlığı şeklinde tasnif edilmektedir.

Akıl, sorumlu olmanın en önemli şartıdır ve onu korumak İslam dininin ana amaçlarındandır. Akıl hastalığının değişik sinirsel sebeplerinin olduğu bilinmektedir. Bununla ilgili tedbir ve tedavisi konusunda tıp ilminin gerektirdiği yöntemlerin uygulanması gerekir. Akıl, olaylar arasında bağ kurmayı ve düşünme yeteneğini ifade eder. Kur'an'a göre bu özelliğini koruyan akıl sağlıklıdır. Bilinen şekliye akıllı olan, yani deli olarak nitelenmeyen kişi bu özelliklerini kaybetmişse Kur'an bu kimseyi hayvandan da aşağı mertebeye görmektedir (Ârâf 7/179; Furkân 25/44). Çünkü hırslarının, haksız çıkar ve menfaat duygularının esiri olmayan sağlıklı bir akıl, hakikati görme konusunda bir yeteneğe sahiptir.

Müşriklerin "mecnun" ithamlarına karşılık Hz. Peygamber (as)'in sağlıklı bir akla sahip olduğu özellikle vurgulanmıştır (Kalem 68/2). Râgıb el-İsfahânî'nin ifade ettiği gibi akıl Allah'ın gönderdiği içimizdeki elçidir. Onun fehmetmesini, idrakini, muhakeme ve muhasebe yapma, sorma ve sorgulama yeteneğini işlevsiz hale getirmek birey ve toplum açısından çeşitli felaketlerin sebebinin oluşturacaktır. Hz. Peygamber (as) hakkında vahiy gelmeyen konularda ashabının görüşlerine, ortak akla değer vermiş, hatta böyle konularda istişareyle emrolunmuştur (Nisâ 3/159). İnsanoğlunun asla yanılmaz bir varlık olmadığını buna kendisinin de dâhil olduğunu bizzat Hz. Peygamber (as) ifade etmiştir. Dolayısıyla ülkemizde yeni ve farklı 15 Temmuzların yaşanmasını engellemenin yolu, akli ipotek altına alacak, onun sözünü ettiğimiz yeteneklerini işlevsiz hale getirecek, akıl

Sağlık, genel anlamda akıl, ruh ve beden sağlığı şeklinde tasnif edilmektedir.

Ruh hastalıkları akıl sağlığıyla ilişkili olmakla beraber psikolojik rahatsızlıklar olarak değerlendirilmektedir. İman kavramı "emn" kökünden gelir ve güven kavramıyla birebir alakalıdır. Sağlam bir imana sahip kişinin Allah'a güvendiği gibi kendine de güveni tamdır. Bu güvenin kendini üstün görme, böbürlenme şeklindeki başka ruhi rahatsızlıkla hiç alakası yoktur. Kendine güveni olan insan kolay kolay ruhi rahatsızlığa yakalanmaz.

ölümünü gerçekleştirecek teslimiyet, bağlılık ve tutumlardan kaçınmaktır.

Ruh hastalıkları akıl sağlığıyla ilişkili olmakla beraber psikolojik rahatsızlıklar olarak değerlendirilmektedir. İman kavramı "emn" kökünden gelir ve güven kavramıyla birebir alakalıdır. Sağlam bir imana sahip kişinin Allah'a güvendiği gibi kendine de güveni tamdır. Bu güvenin kendini üstün görme, böbürlenme şeklindeki başka ruhi rahatsızlıkla hiç alakası yoktur. Kendine güveni olan insan kolay kolay ruhi rahatsızlığa yakalanmaz. Gıybet, dedi kodu, iftira, başkalarının özel hayatını araştırma, tecessüs dinen yasaklanmıştır. Münafıkların kalplerinin hastalıklı oluşu kendilerine olan güven eksikliğindendir. Vesveseli, her fısıltıyı kendi aleyhinde konuşma zanneden (Münafıkûn 63/4) hastalıklı anlayışlarının bir sebebi de budur. Dini ve hayatı yaşama konusunda Hz. Peygamber (as)'i örnek alan Müslüman Allah'ın kendisine verdiği güç ve yetenekleri sonuna kadar kullanır, sebepleri tüketir ve sonunda gönül huzuruyla Allah'a tevekkül eder, sonuca da rıza gösterir. Beklemediği, arzu etmediği bir sonuçla karşılaştığında isyan etmez, ruhi bunalımlara girmez ve hayrın nerde olduğunun bilinemeyeceği gerçeğine (Bakara 2/216) sığınarak teselli bulur. Gurur, kibir, dünya hırsı, zulüm, şiddet gibi günümüz dünyasına bela olan kavramlar değişik doz ve ölçülerde ruhi rahatsızlıkların ürünüdür. Hz. Peygamber(as)'in, öfke kontrolü, teenni, tevazu, kanaat, af, merhamet, nimetleri paylaşma gibi erdemler konusunda tavsiye ve tutumlarını örnek alıp uygulamak, ruhen rahatlama konusunda günümüz insanının en çok ihtiyaç duyduğu tedavi yöntemleridir.

Sağlıklı Peygamber deyince ilk akla gelen ise beden sağlığıdır. Beden sağlığının ilk ve en önemli şartı ise temizliktir. "Allah temizdir, temizini sever" (Tirmizi, Edeb 41), "Temizlik imanın yarısıdır" (Müslim, Taharet 1) mealindeki hadis-i şerifler bu konuda ilk aklımıza gelenlerdir. Yemekten önce ve sonra elleri ve ağız yıkamak ve özellikle dişleri fırçalamak onun sağlık konusundaki en temel sünnetlerindendir. Sünnet denmesi, bu hükmün Kur'an'dan değil Hz. Peygamber (as)'den gelmesi sebebiyledir. Yoksa hüküm açısından onu vacip derecesinde görmelidir. "Ümmetime ağır gelmeyeceğini bilseydim onlara her namaz için misvak kullanmalarını emrederdim" (Buhari, Savm 27) bu düşüncemizi desteklemektedir. Hadiste "her namaz için" ifadesi de dikkat çekicidir. Malum olduğu üzere namaz ibadetinde esas olan onu cemaatle eda etmektir. Toplum içinde insanlarla konuşurken ağız kokusuyla karşı taraf rahatsız edilmemelidir. Hz. Peygamber (as)'in Cuma namazına gusül abdesti alınarak gelinmesini istemesi sebebi de budur. O, sabah kalkar kalkmaz ilk iş olarak dişlerini temizlerdi. Dişleri sararmış vaziyette karşısına çıkan sahabilere şöyle hitap etmiştir: "Hayret doğrusu, nasıl oluyor da sararmış dişlerle dolaşp duruyorsunuz. Dişlerinizi misvakla temizleyiniz." (Ahmed b. Hanbel, Müsned, I, 214). Yediğimiz gıdaların sindirimi ağızda başladığına göre, ağız temizliği ve diş sağlığına dair bu öğütler koruyucu hekimliğin vazgeçilmez esaslarındandır.

Bugün dünyanın önemli bir sorunu da şişmanlık sorunudur. Genetiği değiştirilmiş sağlıksız gıdalar, çok yeme ve ileri teknoloji sebebiyle fiziksel hareketin azlığı şişmanlığın sebeplerini

Bazıları Hz. Peygamber döneminde hangi uygulama geçerliyse bunun kıyamete kadar değişmemesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir. Söz gelimi ceviz Hz. Peygamber döneminde tane olarak alınıp satılıyorsa bunu daha sonraki dönemlerde kilo ile alıp satmayı dine aykırı görmüşlerdir. Böyle bir anlayışın günümüz şartlarında Hz. Peygamber'in yaşanabilir değer üretme özelliğini yok edeceği ve O'na hayatiyet tanımayacağı bir vakıadır.

oluşturmaktadır. Hz. Peygamber (as), karnını tika basa doyurmazdı (Dârimî, Vesâyâ 1). Mikdam b. Ma'dikerîb' şöyle demiştir: Rasûlullah (a.s.)'in şöyle buyurduğunu işittim: "Ademoğlu midesinden daha kötü bir kap doldurmamıştır. Ademoğluna kendisini ayakta tutacak kadar yemesi içmesi yeterlidir" (İbn Mâce, Et'ime 50; Tirmizî, Zühd 47). Onun yeme usulü, sofraya açıkmadan oturmamak ve doymadan kalkmaktır. Çok yemenin gafleti artırdığı, zihni tembelleştirdiğine dair nakledilen rivayetlerin Hz. Peygamber (as)'e isnadı sahih olsa da olmasa da onun amaçladığı sağlıklı insan anlayışına uygundur.

Allah Rasûlünün yüzme, koşu, binicilik, güreş ve atıcılıkla ilgili sporları teşvik ettiğini de biliyoruz. Bu tür sporların sağlığa faydası ise inkâr edilemez. Fakat onun tavsiyelerinde boks ya da boğa güreşi gibi merhamet duygularını körelten ve fıtratla örtüşmeyen spor ya da etkinlikler yer almamaktadır.

Hz. Peygamber (as)'in "Tibbu'n-Nebevi" olarak adlandırılan sağlık ve tedavi uygulamaları olduğu bilinmektedir. Bunların büyük çoğunluğu vahye dayanmaktan daha çok tarihi tecrübelerden süzülerek gelen ve etki ve faydası denenmiş uygulamalardır. Ancak bu tür uygulamaların Hz. Peygamber (as)'in adı kullanılarak her derde deva olarak sunulması da peygamber istismarından başka bir şey değildir. Hz. Peygamber (as)'in sağlıkla ilgili tavsiyeleri genellikle koruyucu hekimlik olarak nitelenebilir. Tedavi edici nitelikteki uygulamaları ise içinde yaşadığı toplumun tıbbi tecrübelerinden ibarettir. Elbette değerlidir ve önemli faydaları da hâizdir. Ancak bunlar içinde bugünkü tıbbin tedavi yöntemiyle örtüşmeyen hususlar da

bulunabilir. Bu konuda ve her konuda vahiy ile insan tecrübesini ayırmak ve her birini kendi mantığı içinde değerlendirmek gerekir.

Dini hükümlerin, özellikle ibadetlerin kâmil bir şekilde eda edilmesi müminlerin sağlıklı olmasıyla doğrudan ilgilidir. Can bir emanettir ve dinin zorunlu olarak korunmasını amaçladığı beş şeyden biridir. Kuvvetli müminin zayıf müminden hayırlı olduğunu beyan eden Hz. Peygamber (as)'i her konuda olduğu gibi sağlık konusunda da örnek almak günümüzde de gelecekte de insanlığın hayrına olacaktır.

O yüce Nebi'nin velâdeti kutlu olsun.

Allah Rasûlünün yüzme, koşu, binicilik, güreş ve atıcılıkla ilgili sporları teşvik ettiğini de biliyoruz. Bu tür sporların sağlığa faydası ise inkâr edilemez. Fakat onun tavsiyelerinde boks ya da boğa güreşi gibi merhamet duygularını körelten ve fıtratla örtüşmeyen spor ya da etkinlikler yer almamaktadır.

MAKALE

İslam'da Söz ve Davranış Güzelliği

● Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dekanı

Yüce Allah güzellik duygusunu, insanla birlikte bütün bir varlığın özüne yerleştirmiştir. (Bkz. 32/Secde Sûresi, 7). Bakmasını bilenler varlıkta bu güzelliğin tezahürlerini görebilirler. (Kırs. 67/Mülk Sûresi, 3-5;95/ Tın Sûresi, 4). İslam geleneğinde estetiğin ne anlama geldiğini en güzel bir şekilde Hz. Peygamber tanımlamıştır.

Müslümanların hayatında sözden davranışa, musikiden mimariye, şiiirden hitabete hatta gündelik hayatta kullanılan eşyalara varıncaya kadar her şeyde güzelliği aramada bir ilke olmuştur.

Küçük yaşta vefat eden oğlu İbrahim'i kabre defnettikten sonra çevresinde bulunan sahabelere toprağın düzeltilmesi konusunda tavsiyelerde bulunur. Bunun üzerine sahabelerden birisi: "Ey Allah'ın Elçisi! Bu bir vahiy midir?" diye sorar. O da, "hayır, göze hoş gelsin" buyururlar. İşte İslam düşünce tarihinde bu "göze hoş gelsin" ifadesi, Müslümanların hayatında sözden davranışa, musikiden mimariye, şiiirden hitabete hatta gündelik hayatta kullanılan eşyalara varıncaya kadar her şeyde güzelliği aramada bir ilke olmuştur. İslam bireysel ve toplumsal hayatın her alanında estetik inceliğe önem verir. Vele ki bu, bir söz bile olsa. Söz söyleme, konuşma, bu konuşmayı açıklama ve düşünce üretme faaliyeti, insana mahsus bir özelliktir. Sözü ve insanda söz söyleme yeteneğini yaratan ise, Allah'tır. (Bkz. 55/ Rahman Sûresi, 4). Söz iyiye de kötüye

de alet edilebilir. Bu sebeple mü'minden istenen, bu sözü sadece edebi anlamda güzel söylemek değil, neticesi ma'ruf olan iyilik ve sevap kazandıracak şekilde söylemektir. Çünkü söz bir emanettir. Bu konuda temel ilkimiz: "Ya hayır söylemek ya da susmak olmalıdır." (Bkz. Buhari "Edeb" 31, 85; "Rikâk" 23; Müslim "İman" 74; "Lukata" 14). Her şeyin bir estetiği olduğu gibi sözün de bir estetiği vardır. Bir ayette bu estetik inceliği şöyle işaret edilir: "Onlar sözü dinlerler ve en güzeline uyarlar" (39/Zümer Sûresi, 18).

Kur'an-ı Kerim'de Yüce Allah, sözün gücüne dikkatimizi çekmiş ve davet çalışmalarında söz estetiğine büyük önem vermeyi istemiştir. Bu söz, yerine göre konuşma, yerine göre şiir, yerine göre hitabet ve yerine göre edebi kalıba dökülmüş bir roman ya da öykü olabilir. Söz estetiğine örneklerden birisinde Yüce Allah, Hz. Musa ve Hz. Harun peygamber

berlere: **"Firavun'a gidin. Çünkü o, azmıştır. Ona yumuşak söz söyleyin. Belki öğüt alırsanız korkar"** (20/Tâ-hâ Sûresi, 43-44) buyurmuştur. Bu ayette geçen "kavl-i leyyin", yumuşak ve tatlı söz söyleme manalarına gelir. Hz. Peygamber (a.s) de: "Sözde sihir vardır" (Buhari "Tib" 51) buyururken bu inceliğe dikkatlerimizi çekmişlerdir. Bizim kültürümüzde 'tatlı söz yılanı deliğinden çıkarır' atasözü, kavl-i leyyin tabirini en güzel bir şekilde anlatır. İşte kavl-i leyyin, tam bir söz estetiğidir.

Diğer yandan Hz. Peygambere hitaben bir ayette: **"Allah'ın rahmeti sayesinde sen onlara yumuşak davrandın. Eğer kaba, katı yürekli olsaydın, onlar senin etrafından dağılıp giderlerdi"** (3/Âl-i İmrân Sûresi, 159) buyrulmuştur. Biz Hz. Peygamberin hayatında 'yumuşak söz'ün gönülleri fethetmekte çok büyük yararlar sağladığını görüyoruz. Bu konuda onun hayatından kavl-i leyyinle ilgili birçok örnek vermek mümkündür. Sahabeden Hz. Enes anlatıyor: **"Bir defasında Rasulullah'la birlikte yürüyorduk. Üzerinde kenarı sert Necran kumaşından dikilmiş bir elbise vardı. Ona bir bedevi arkadan yetişerek, hırkasından tutup şiddetle çekti. Boynuna baktığımda, hırkanın boynunu zedeleyip iz bıraktığını gördüm. Bir taraftan da bedevi: "Ey Muhammed! Yanındaki Allah'ın malından bana da verilmesini emret" diyordu. Peygamber Efendimiz bu adamın kabalığına rağmen ona baktı ve güldü. Sonra da yumuşak bir sözle ona ihsanda bulunulmasını emretti."** (Buhari, "Edeb", 92) Hz. Peygamberin kendisine kabalık yapan bu adama gülmesi, güzel bir ifade ile ona ikram edilmesini emretmesi, söz estetiğinin insan kazanmadaki gücüne örnektir. Kaldı ki, yine bir başka ayette Yüce

Allah, Hz. Peygambere öğüt verirken, etkili ve güzel konuşma tavsiyesinde bulunmuştur. (Bkz. 4/Nisa Sûresi, 63). Mademki en güzel söz Yüce Allah'a ve O'nun dinine çağrı ise, bu çağrıyı en güzel bir şekilde yerine getirmek gerekir. Bu güzel çağrı kadar, Kur'an'ın beyanına göre bu güzel çağrıyı yapan kimseden de daha güzel kimse yoktur. (Bkz. 41/Fussilet Sûresi, 33). Bu sebeple, bir Müslüman'ın kullandığı din dili, çatışmacı değil, birleştirici olmalıdır. Unutmayalım ki, insanların gönlüne giden yol, söz estetiğinden geçmektedir. Söz estetiği bir merdiven basamağı gibidir. Eğer gönüller söz estetiğiyle fethedilirse, insan kazanmanın fethi de kolaylaşacaktır.

Müslümanların, gündelik hayatlarında söz estetiğine verdikleri önem kadar, asıl davranış estetiğine de önem vermeleri gerekir. Nitekim Hz. Peygamber (a.s), bir rivayette: **"Allah'ım! Sen yaratılışımı güzel yaptın, ahlakımı da güzelleştirdi"** (Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 68), buyurmak suretiyle, davranış güzelliğine dikkatlerimizi çekmiştir. İslam, insanın bütün davranışlarında güzellik arar. Bu konu ile ilgili olarak Hz. Peygamber (a.s): **"Bir iş yaptığında en güzel yapmanı, Allah sever"** (Münavi, Fezül-Kadir, Beyrut, 1994, II, 323), bir başka rivayette de: **"Sizden birinin yaptığı işten huzur duymasından Allah hoşnut olur"** Münavi, a.g.e., II, 324) buyurmuşlardır. Çünkü maddi güzellik kadar, davranış güzelliği olan manevi (ahlaki) güzellik de çok önemlidir. Maddi güzellik geçici, manevi güzellikler ise kalıcıdır.

İslam'da ibadetlerden amaç, ahlaki dönüşümü sağlamakla davranışları güzelleştirmektir. Bunun yolu ibadetlerde şekil ve mana bütünlüğünü birlikte sağlamaktan geçer. Kur'an-ı

Allah, Hz. Peygambere öğüt verirken, etkili ve güzel konuşma tavsiyesinde bulunmuştur. (Bkz. 4/Nisa Sûresi, 63). Mademki en güzel söz Yüce Allah'a ve O'nun dinine çağrı ise, bu çağrıyı en güzel bir şekilde yerine getirmek gerekir. Bu güzel çağrı kadar, Kur'an'ın beyanına göre bu güzel çağrıyı yapan kimseden de daha güzel kimse yoktur. (Bkz. 41/Fussilet Sûresi, 33).

Kerim'de kurbanla ilgili bir ayette bu bütünlüğün önemine şöyle değinilir: **"Onların etleri ve kanları asla Allah'a ulaşmaz. Fakat ona sizin takvanız (Allah'a karşı gelmekten sakınmanız) ulaşır."** (22/Hac Sûresi, 37). Ahlaki anlamda asıl güzel olan ibadetlerde ihlâs güzelliğinin bulunmasıdır. Nitekim Hz. Peygamber'den gelen bir rivayette de: **"Nice oruç tutanlar vardır ki, onların oruçtan payları sadece aç ve susuz kalmalarıdır"** (İbn Mâce, "Sıyam" 21) buyrulmakla bu gerçeğe işaret edilmiştir. Bu sebeple ibadetlerde hasbîlik olan estetik incelik göz ardı edilmemelidir. Aynı hassasiyet, zekât ve sadaka gibi yardımlaşma faaliyetlerinde de korunmalıdır. Özellikle yapılan hayır işlerinde, güzelliği giderici, gösteriş ve başa kakmak türünden olan kötü davranışlardan uzak durulmalıdır. Şu ayette açıkça bu hususlara dikkatlerimiz çekilir: **"Ey iman edenler! Allah'a ve ahiret gününe inanmadığı halde malını gösteriş için harcayan kimse gibi, başa kakmak ve incitmek suretiyle, yaptığınız hayırlarınızı boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan düz kayaya benzer ki, sağanak bir yağmur isabet etmiş de onu çıplak, pürüzsüz kaya haline getirivermiştir. Bunlar kazandıklarından hiçbir şeye sahip olamazlar. Allah, kâfirleri doğru yola iletmez."** (2/Bakara Sûresi, 264). Bu ayet ve hadislerde görüldüğü gibi, ibadetlerde de estetik bir boyut vardır. İbadetler, bizi ahlaki alanda güzellikleri doğurtucu bir etki yapmıyorsa -ki hakıyla yerine getirilirse yapar- yapılan iş, şekilperest dindarlıktan öte geçemez. Sanırım İmam-ı Gazali, **"Kaliteli Müslümanlık, salt namaz ve oruçta değil, ahlaki değerlerin temsilinde ortaya çıkar"** derken, bu gerçeği dile getirmek istemiştir.

Her konuda olduğu gibi davranış estetiği konusunda da bizim için en güzel rol model, Hz. Peygamberdir. O'nun hayatında davranış estetiğinin ne manaya geldiğini bize en güzel bir şekilde anlatan Mekke'nin fethindeki tutumdur. Hz. Muhammed (a.s.), Mekke'ye kibirli seçkinlerin girdiği gibi mutantan bir şekilde değil, devesinin eyeri üzerine eğilerek mütevazı bir biçimde şefkat ve merhamet kahramanı olarak girmiştir. O, davasını ilana başladığı ilk günlerdeki mütevazı, mahviyetkâr, affedici ve merhametli davranışını zafere erişince de sürdürmüştür. Nitekim fetih konuşmasından sonra, Mekke'lilere sorduğu şu soru ve onların kendisine verdiği cevap, O'nun söz ve davranış güzelliğini yansıtır: **"Ey Mekke'liler! Şimdi hakkınızda benim ne yapacağımı tahmin edersiniz?" Onlar da: "Sen kerem ve iyilik sahibi bir kardeşsin, ancak bize hayır ve iyilik yapacağına inanırız"** demişlerdi. Bunun üzerine Efendimiz, benim hâlimle sizin hâliniz Hz. Yusuf'la kardeşlerinin hâli gibidir. Ben size, aynen Yusuf'un kardeşlerine dediği şu sözü söylüyorum: **"Bugün sizin için bir kınama yoktur! Allah, sizi affetsin. O, merhamet edenlerin en merhametlisidir."** (12/Yûsûf Sûresi, 92) Bu ayeti okuduktan sonra Hz. Peygamber, onlara gidiniz, sizler özgürsünüz, demiştir. Hiç kuşkusuz bu söz ve davranış estetiği, onların gönüllerini yeniden İslam'a kazandırmaya yetmiştir. O'nun için herhangi bir Müslüman, gerek söz ve gerekse davranış planında yaptığı her türlü eylemde ihsan ilkesine göre hareket etmelidir. Yerine göre yumuşak bir söz, yerine göre erdemli bir davranış muhatapların gönlünde İslam ışığının yanmasına vesile olabilir. Bize düşen görev, 'kâl (söz) ve hâl (davranış) Müslümanlığını birlikte harmanlamaktır. Gerisi, Yüce Allah'ın bileceği bir iştir.

O'nun hayatında davranış estetiğinin ne manaya geldiğini bize en güzel bir şekilde anlatan Mekke'nin fethindeki tutumdur. Hz. Muhammed (a.s.), Mekke'ye kibirli seçkinlerin girdiği gibi mutantan bir şekilde değil, devesinin eyeri üzerine eğilerek mütevazı bir biçimde şefkat ve merhamet kahramanı olarak girmiştir. O, davasını ilana başladığı ilk günlerdeki mütevazı, mahviyetkâr, affedici ve merhametli davranışını zafere erişince de sürdürmüştür.

Biz O'nu Çok Sevdik... Çünkü O Bizden Biriydi

MAKALE

● Prof. Dr. Ali KÖSE
Marmara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dekanı

Veda hutbesinde **“Kadınlar Allah’ın size emanetidir”** buyurdu ve devam etti: **“Sakin benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbirinizin boynunu vurmayın... Arap’ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap’a üstünlüğü yoktur... Faizin her çeşidi kaldırılmıştır... İlk kaldırdığım faiz amcam Abbas’ın faizidir... Kan davaları tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası amcazadem Rebîa’nın kan davasıdır...”**

Kızı Fatıma’ya şefkatli bir baba, Enes’in başını okşayan bir yoldaş; Kuşu ölen çocuğa başsağlığına giden bir arkadaş;

Yahudi komşusunu hasta yatağında ziyaret eden bir komşu,

“Beni seviyor musun?” diyen eşine, “ilk günü gibi” diyen bir eş;

Ağlayan torununu kucaklamak için Cuma hutbesinden inen bir dede;

Kervan ticaretine katılan bir tüccar;

Bedir’i de Uhud’u da yaşayan bir kumandan;

Medine Pazarı’nda ıslak buğday satan tüccara “bizi aldatan bizden değildir” diyen bir müşteriydi...

O semavi bir hayat değil, yeryüzü hayatı yaşadı. Baba oldu, dede oldu, komşu oldu. Savaşta, barışta, şakalaştı.

Mekke müşrikleri arasındaki lakabı Muhammedü’l Emin’di. Mekke eşrafı Kabe’yi tamir ediyordu. Hacerü’l Esved’i tekrar yerine kimin koyacağı konusunda ihtilafa düştüler. Sonra dediler ki, Beni **Şeybe** kapısından ilk geleni hakem tayin edelim. O gelen iki cihan serveriydi. “Muhammedü’l Emin geldi” dediler. Hem Emin hem zeki idi. İhtilafı hemen **çözdü. Bir örtü istedi** Hacerü’l Esved’i örtünün üzerine koydurttu ve her kabilenin temsilcisinin örtünün bir ucundan tutmasını istedi.

Cahiliyye Mekkesinde haksızlıklara, zulümlere karşı koymak üzere kurulan Hilful Fudûl’un (Erdemliler Birliği) bir üyesiydi. 20’li yaşlardaydı...

Ebu Cehil elinde bir üzüm salkımıyla karşısına dikildi. “Söyle ya Muhammet bu benim nasibim mi değil mi” dedi. Kötü niyeti hissetti. Nasibin dese yere atıp ayağıyla **üzümü çiğneyecek**, nasibin değil dese yiyecekti. “Yersen nasibindir, yemezsen nasibin değildir, ey Ebu Cehil” dedi.

İlk vahiy geldiğinde şaşkınlık içindeydi. Doğruca Hz. Hatice’ye koştu. Hz. Hatice şu sözlerle teskin etti: **“Allah seni hiçbir zaman yalnız bırakmayacaktır. Çünkü sen doğrusun, emanete riayet edersin, akrabanı gözetirsin, merhametlisin ve güzel ahlaklısın.”** Ne kadar güzel bir övgüydü bu. Bir insanı en iyi eşi tanıyabilirdi ve o eş ne kadar da güzel anlatmıştı O’nu.

O Eşrefü’l Enbiya idi. İnsanların en yücesiydi. Hayatını hem bir nebi hem bir insan olarak yaşadı. Onun da hataları vardı, ama o hatalar ilahi ikaza muhaptı. Bir gün Mekke eşrafıyla buluşmuştu. Onların Müslüman olma ihtimalini çok önemsiyordu. Çünkü Mekke eşrafından birilerinin İslamiyet’i seçmesi onun ferahlamasına neden olacak, davasını kolaylaştıracaktı. Bu arada fakir ve âma bir sahabe olan Abdullah ibn Ümmü Mektûm çıkagelmişti. Mekke eşrafıyla uğraştığı bir anda onun gelmesinden pek hoşlanmamış ve yüzünü ekşitmişti. Bunun üzerine Abese Sûresi nazil olmuştu. **Sûrenin adını aldı**

Özüyle sözü birdi. İslam’ın nasıl yaşanılacağını 23 yıllık nübüvvet hayatıyla sahabeye öğretti, Kur’an-ı Kerim’i somutlaştırdı. Yaşayan Kur’an oldu...

O semavi bir hayat değil, yeryüzü hayatı yaşadı. Baba oldu, dede oldu, komşu oldu. Savaşta, barışta, şakalaştı.

Toplumumuzun peygamber sevgisi her türlü kıyasın ötesinde eşsiz bir aşktır.

Abese kelimesi “yüzünü ekşitme” anlamına geliyordu. “Kendisine âma geldi diye Peygamber yüzünü ekşitti” diye başlıyordu sure. Devamında da âmanın Mekke eşrafından daha kıymetli olabileceğine işaret ediyordu. Hatasını anlamıştı. **Artık Abdullah ibni Ümmü Mektûm’u her gördüğünde ona iltifat edip ikramda bulunuyor ve “Ey kendisinden dolayı rabbimin beni azarladığı zat, merhaba” diyerek yanına çağırıyordu.**

Tebliğ vazifesine Kureyşlileri Safa tepesinin eteklerinde toplayarak başladı. “Ey Kureyş! Şu dağların arkasında size karşı hazırlanan bir ordu var desem, bana inanır mısınız?” diye sordu. “Evet” dediler ve eklediler: “Evet, çünkü senden hiçbir yalan söz işitmedik!”

Taife gitmişti tebliğ için. Orada kendisini taşıdılar. Ama O rahmetle karşılık verdi. “Onlar bilmiyorlar, Sen onları hidayete erdir, Ya Rabl!” diye dua etti. Hep Rabbinin rızasını aradı. Taiften sonra şöyle dua etmişti: “... Ey merhametlilerin en merhametlisi Allah’ım. Sen bana karşı öfkeli değilsen, çektiğim sıkıntı ve zorluklar benim için hiç önemli değil.”

“Onlardan biri, kız çocuğu ile müjdelendiği zaman, öfkelenerek yüzü simsiyah kesilir. Kendisine verilen kötü müjde yüzünden halktan gizlenir. Şimdi onu yanında mı tutsun yoksa toprağa mı gömsün? Yazıklar olsun. İzledikleri yol ne kadar da kötüdür” (Nahl 58-59) ayeti O’nun toplumuna inmişti. Ama O’nun en sevgilisi kızı Fatıma idi.

Hutbe irat ederken torunları mescide geldiler. İçeri girerken birisi düştü ve ağlamaya başladı. Efendimiz hutbe-ye ara verip torununu kucakladı ve sahabeye dönerek “Kıyamadım yavrucağa” buyurdu.

Hz. Aişe validemiz bir gün “Beni seviyor musun Ya Rasûlallah” diye sordu. Efendimiz, “Kördüğüm gibi Ya Aişe” buyurdu. Aişe validemiz arada bir yoklardı Efendimizi “Kördüğüm nasıl gidiyor Ya Rasûlallah?” diye. Efendimiz de “İlk günü gibi Ya Aişe, ilk günü gibi” cevabını verirdi.

Veda hutbesinde “Kadınlar Allah’ın size emanetidir” buyurdu ve devam etti: “Sakin benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbirinizin boynunu vurmayın... Arap’ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap’a üstünlüğü yoktur... Faizin her çeşidi kaldırılmıştır... İlk kaldırdığım faiz amcam Abbas’ın faizidir... Kan davaları tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası amcazadem

Rebia’nın kan davasıdır...”

Özüyle sözü birdi. İslam’ın nasıl yaşanılacağını 23 yıllık nübüvvet hayatıyla sahabeye öğretti, Kur’an-ı Kerim’i somutlaştırdı. Yaşayan Kur’an oldu... “Yarın beni sizden soracaklar, ne diyeceksiniz?” diye sordu. Sahabe-i Kiram hep birden şöyle dediler: “Allah’ın elçiliğini ifa ettiniz, vazifenizi hakkıyla yerine getirdiniz, bize vasiyet ve nasihatte bulundunuz, diye şahadet ederiz!” Bunun üzerine şahadet parmağını kaldırdı ve “Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rabl!” buyurdu.

Rabbin şehadetiyle, rızasıyla hitam bulan bir hayat... Rasûlullah’ın, Habibullah’ın hayatı. Vahye muhatap olan en sevgili kulun hayatı... **İslam Peygamberi’nin hayatı...**

Bilmeye, hissetmeye, tatbik etmeye en fazla muhtaç olduğumuz hayat... Alemlere rahmet olan bir hayat, tüm insanlığa model olan bir hayat.

Toplumumuzun peygamber sevgisi her türlü kıyasın ötesinde eşsiz bir aşktır. Bizim bir sütçümüz var. Hafta sonları bize süt getirir. İsmi de Muhammet. Yine bir hafta sonu geldi. Kapiyı açtım, sütü aldım. “Muhammet Abi” dedim, “haftaya süt getirmeyin, biz umreye gideceğiz”. Bir anda gözlerinden yaşlar süzülür ve yutkunarak, “efendimize selam götürün” dedi. Necip Fazıl rahmetlinin Büyükdöğü’de yayınladığı bir yangın resmi vardı. Görüntü o ki, saatler süren bir yangın ve itfaiye erleri biteviye çalışıyorlar. Bir itfaiye eri de bir kenarda namaz kılıyor. Belli ki vakit daralmış. Necip Fazıl bu resmin altına şöyle yazmıştı: “Objektif icat edildiğinden bu yana yakaladığı en müthiş görüntü...” Muhammet abinin gözünden akıttığı damlalar da gözyaşının akmaya başladığı günden bu yana akan en değerli damlaları sanki...

Biz O’nu çok sevdik. Onu çok sevenler, naatlar, beyitler, dizeler yazdılar hakkında... Ama şu anonim beyte kulak verin ne olur:

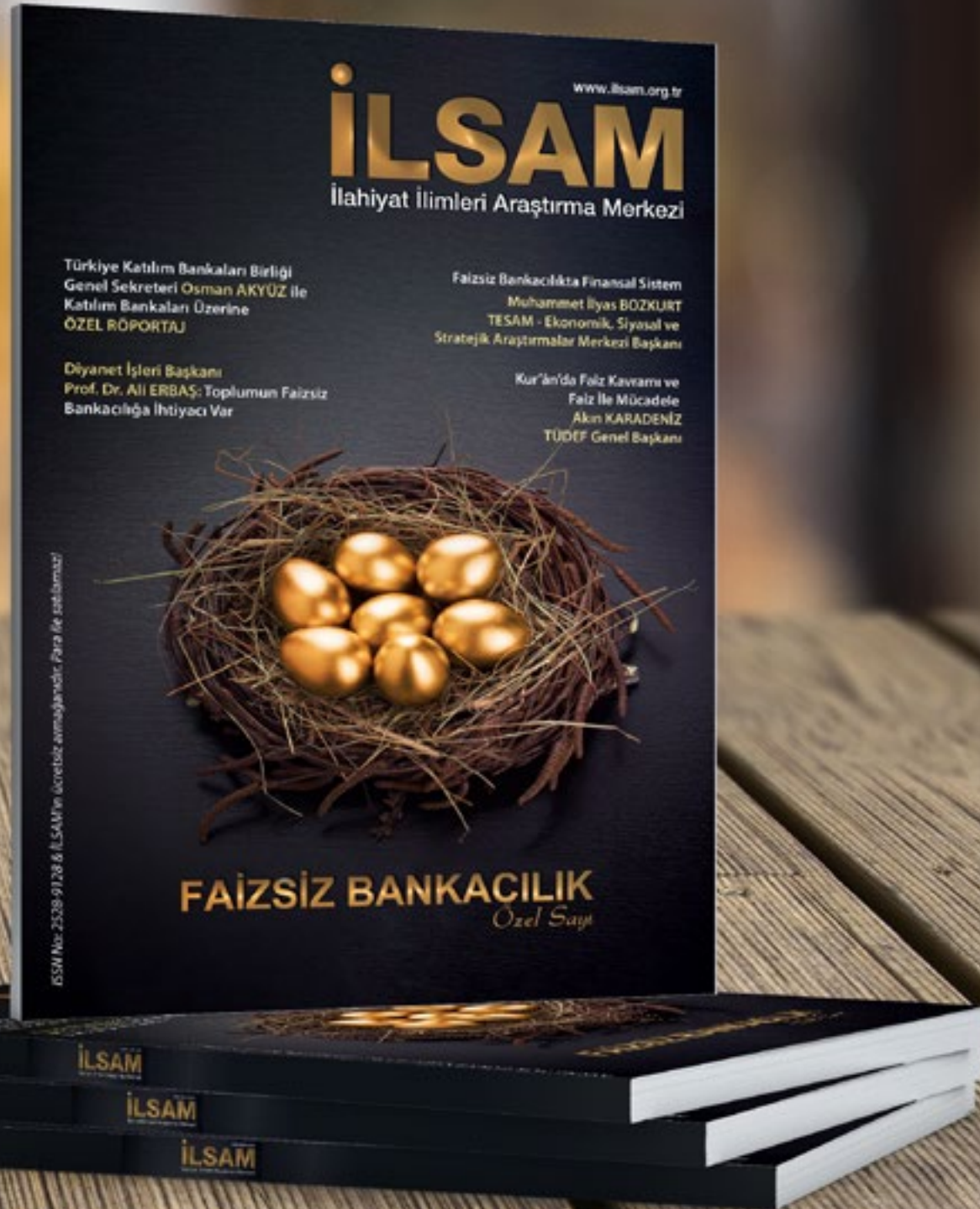
“Basmaşa mübarek kademin ruyu zemine

Pak itmez idi kimesneyi hâk ile teyemmüm.”

“Ey Rasûl, senin o mübarek ayağın yeryüzü toprağına değmeseydi,

Hiç o toprakla yapılan teyemmüm abdest yerine geçer miydi?”

İLSAM yayınlarımızın pdf dosyalarına
www.ilsam.org.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Türkiye'nin en büyük e-AVM'lerinde
mağaza açmak ister misiniz?

AVM

Bir mağaza için ortalama;
Açılış maliyet: 1 Milyon TL
AVM trafik: 20 bin kişi
Mağaza trafik: 5 bin kişi
Ürün stok adeti: 5 bin adet

* Yukarıdaki veriler Türkiye'de herhangi bir yerde bulunan AVM'deki bir mağazanın açılış sonrası ortalama günlük verilerdir.

e-AVM

Bir mağaza için ortalama;
Açılış maliyet: 50 bin TL
e-AVM trafik: 24.4 Milyon ziyaret
Mağaza trafik: 139 Milyon görüntüleme
Ürün satışı: 1.6 Milyon adet
Alışveriş yapan: 379 bin kişi

* Yukarıdaki veriler Türkiye'nin en büyük e-ticaret AVM'lerinden birinin 2017 verileridir.

RMG Medya ile
sizde kazanabilirsiniz.

www.rmgmedya.com
facebook.com/rmgmedya
instagram.com/rmgmedya

0 (224) 441 4 123
0 (543) 650 69 06
Üçaylar Mah. Aslantaş Sk. No:1
Park Plaza Kat:3 D:13 Nilüfer / BURSA

RMG Revizyon Medya Grup

Arapça Bilmemek Kur'ân Mesajıyla Buluşmaya Engel mi?

MAKALE

● Akın KARADENİZ
İLSAM Başkanvekili

Bugün özellikle ülkemiz toplumunda **Arapça ile ilgili olarak çok ciddi bir taassup vardır.** Bu taassup o derece ileri gitmiştir ki kimi insanlar **Arapça gazete ve dergilere dahi kutsiyet atfeder olmuştur.** Yine ülkemizde birçok Müslüman dua içerikli bir kısım Arapça metinleri ezberleyerek **ne dediğini bilmeden Allah'a dua etmeyi** dahi dini bir gereklilik olarak görür hale gelmiştir. **Vahyin mesajlarıyla insanların buluşmasının önündeki en büyük engellerden biri olan bu Arapça taassubunun kırılması son derece elzem ve hayati bir meseledir.**

ARAPÇA KUTSAL BİR DİL DEĞİL, KUTSAL OLAN ALLAH'IN KELÂMIDIR

Cenâb-ı Hakk Kur'ân'da **"Gökleri ve yeri yaratması, dillerinizin ve renklerinize değişik olması yine Allah'ın varlığının delillerindendir. Şüphesiz bunda bilenler için deliller vardır."** (Rûm Sûresi; 30/22) bu yurmak suretiyle yaratılış noktasında hiçbir dilin ve ırkın kutsal olmadığını, bilakis farklı farklı dillerin ve ırkların yaratılmış olmasının Allah'ın varlığının delillerinden olduğunu ifade etmiştir.

Zuhrûf Sûresi 44. âyet-i kerîmenin ifadesiyle tüm Müslümanlar Kur'ân'dan sorguya çekilecektir. Bunun için her Müslümanın yaratıcısının kendisine gönderdiği tüm uyanları, emirleri, yasakları, tavsiyeleri anlayıp idrak etmesi gerekmektedir. Arap olmayan Müslümanların her birisinin Arapçayı ana dilleri gibi öğrenebilmeleri de mümkün olmadığına göre Arapça bilmeyen her Müslümanın Kur'ân'ı kendi dilindeki çevirilerden okuyarak

anlaması gerekmektedir.

"Daha iyi anlayabilmeniz için biz Kur'ân'ı Arapça olarak gönderdik" (Yusuf Sûresi; 12/2) âyetinde de belirtildiği üzere, İslâm'ın kaynağı olan Kur'ân'ın Arapça olarak gönderilmesi, İslâm'ın doğuş ve yayılış yeri olan Arap yarımadasında Hz. Peygamber (sav) ve etrafındaki ashabının Arap olması cihetiyledir. (M. İlyas BOZKURT, Mukaddime, Sf. 255) Nitekim Tevrat Hz. Musa'nın kavminin diliyle İbranice olarak, İncil de Hz. İsa'nın kavminin diliyle Aramice olarak indirilmiştir. Eğer Kur'ân Türkçeye indirilecek olsaydı muhakkak ki Türkçe olarak indirilmiş olacaktı. **"Biz her Rasûlü, ancak kendi halkının diliyle gönderdik ki, onlara (Allah'ın emirlerini) iyice açıklasın..."** (İbrahim Sûresi; 14/4) **"Eğer biz onu başka bir dilde Kur'ân yapsaydık onlar mutlaka, 'Onun âyetleri genişçe (bizim anlayacağımız dilde) açıklanmalı değil miydi? Arap'a hiç yabancı dilde bir kitap olur mu?' derlerdi..."** (Fussilet Sûresi; 41/44)

Arap olmayan Müslümanların her birisinin Arapçayı ana dilleri gibi öğrenebilmeleri mümkün olmadığına göre Arapça bilmeyen her Müslümanın Kur'ân'ı kendi dilindeki çevirilerden okuyarak anlaması gerekmektedir.

GENÇLERİMİZİN AKLINDA, KALBİNDE, DİLİNDE ve HAYATINDA KUR'ÂN OLMALIDIR...

gibi âyetlerden de açıkça anlaşılacağı üzere Kur'ân'ın Arapça olmasının yegâne hikmeti indirildiği kavmin dilinin Arapça olmasıdır. Bundan dolayıdır ki Arapça kutsal bir dil değil, kutsal olan Allah'ın kelâmıdır.

Yüce Allah birçok âyette Kur'ân'ın arapça indirilişinin hikmetini farklı farklı açılardan bizlere beyân etmiştir. Bu âyetlerin bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

"Böylece onu, Arapça Kur'ân olarak indirdik ve içinde vaa'di (tehditleri) ayrıntılı olarak açıkladık ki, umulur ki takva sahibi (günahlardan sakınanlar) olurlar yahut onlara bir hatırlatma olur." (Tâ-hâ Sûresi; 20/113)

"İşte böylece şehirlerin anası (Mekke) ve çevresindekileri uyarasın ve gerçekleştirmesinde şüphe bulunmayan toplanma günü hakkında uyarasın diye sana Arapça bir Kur'ân indirdik. O gün insanların bir kısmı cennette, bir kısmı da alevli ateşte olacaktır." (Şûrâ Sûresi; 42/7)

"Biz Kur'ân'ı, müttakileri (Allah'ın yasaklarından sakınanları) müjdeleyesin ve inatla karşı çıkan bir topluluğu uyarasın diye, senin dinle kolaylaştırdık." (Meryem Sûresi; 19/97)

"Biz Kur'ân'ı, düşünüp öğüt alsınlar diye senin dinle kolaylaştırdık." (Duhân Sûresi; 44/58)

"Bu âyetleri bilenler topluluğu için Arapça Kur'ân olarak açıklanmış bir kitaptır." (Fussilet Sûresi; 41/3)

Bütün bu âyetler ile bizlere açıklanan husus özetle şudur: Yüce Allah Kur'ân'ı Arapça olarak indirmek suretiyle ilk muhatapları olan Araplara vahyin mesajlarını, uyanlarını ve müjdelerini kolaylıkla anlamalarına imkân vermiş ve onlara

Kur'ân'ın dili ve anlaşılmasıyla ilgili bu hususta herhangi bir itiraz şansı tanımamıştır.

Bozkurt'un da dediği gibi elbette ki; **"Kur'ân'ın lafzında insanın fitratına hitap eden mucizevi bir yön vardır. Bu yönüyle insan, Kur'ân'ı anlamadan da okusa, kalben, rûhen ve mânen muazzam dereceler ve mertebeler kateder, Allah'a yaklaşıp. Nafle ibadetlerin en mühimni Kur'ân okumaktır."** (M. İlyas BOZKURT, Mukaddime, Sf. 256) Ama şu da bir gerçektir ki Kur'ân'ı lafzıyla okumak insana bir fayda sağlarsa mânâsıyla anlayarak okumak ise insana binlerce fayda sağlar.

Kur'ân'da 'Kur'ân okumak' ile ilgili geçen tüm ifadeler Kur'ân'ı anlayarak, âyetlerini tefekkür ederek, özümseyerek okumayı ifade eder. Bundan dolayıdır ki, Kur'ân'ın tamamını anlamadan okumak yani bu şekilde hatim yapmaktansa bir sayfasını anlayarak, özümseyerek, derinlemesine tefekkür ederek okumak çok daha faydalıdır. Bu nedenle Kur'ân mukabelelerinin ve hatimlerinin bir sayfa Arapça ve bir sayfa meal okuyarak yapılması Kur'ân'dan istifadeyi çok daha artıracaktır.

Kur'ân'ı yalnızca Arapçasından, anlamadan okumak yani yüzünden okumak; içerisinde Cenâb-ı Allah'ın binlerce nimetini ve mucizesini barındıran muhteşem bir okyanusta âdeta yüzeyinden yüzmeye benzer. Kur'ân'ı anlayarak okumak ise bir dalgıç misali böylesi bir okyanusun içerisine dalıp Cenâb-ı Allah'ın o okyanus içerisindeki binlerce nimetini ve mucizesini yakından müşâhede ederek yüzmeye benzer. Okyanusun yüzeyinden yüzmek insana bir lezzet verir ancak okyanusun derinlerine dalarak yüzmek ise insana çok daha büyük bir lezzet verir. İşte bizler de Kur'ân okyanusunun yüzeyin-

Kur'ân'da 'Kur'ân okumak' ile ilgili geçen tüm ifadeler Kur'ân'ı anlayarak, âyetlerini tefekkür ederek, özümseyerek okumayı ifade eder. Bundan dolayıdır ki, Kur'ân'ın tamamını anlamadan okumaktansa yani bu şekilde hatim yapmaktansa bir sayfasını anlayarak, özümseyerek, derinlemesine tefekkür ederek okumak çok daha faydalıdır. Bu nedenle Kur'ân mukabelelerinin ve hatimlerinin bir sayfa Arapça ve bir sayfa meal okuyarak yapılması Kur'ân'dan istifadeyi çok daha artıracaktır.

den yüzmenin vereceği lezzet ile yetinmemeli, Kur'an okyanusunun içerisine dalarak bizlere yol gösterecek, zihnimizi ve kalbimizi aydınlatacak olan Allah'ın kelâmından çok daha fazla yararlanmanın gayreti içerisinde olmalıyız.

Kur'an'ı yalnızca Arapçasından okumak şifalı bir bal ile dolu olan kavanozu eline alıp o kavanozu dışından gözlemlemeye ve onun camını dışından yalamaya benzer; Kur'an'ı anlayarak okuyup hayata tatbik etmek ise o kavanozun kapağını açıp adeta o şifalı baldan kaşık kaşık yiyerek şifa bulmaya benzer. Yüce Rabbimizin de ifade ettiği gibi **"Kur'an'dan indirdiğimiz şeyler, mü'minler için bir şifa ve bir rahmettir."** (İsrâ Sûresi; 17/82) Kur'an'ın müminlerin şirk, cehalet, fakirlik, ihtilaf gibi hastalıklarını tedavi edebilmesi için her bir hastalık ile ilgili ortaya koyduğu tedavi reçetesinin tatbik edilmesi gerekir. Kur'an'ın insanlara sunduğu reçetenin tatbik edilebilmesi için de elbette ki o reçetede yazarların iyice anlaşılması gerekir.

"Bu (Kur'an) bizim indirdiğimiz bereket kaynağı bir kitaptır. Artık ona uyun ve (Allah'ın emir ve yasaklarına itaatsizlikten sakınarak) takva sahibi olun ki size merhamet edilsin." (En'am Sûresi; 6/155) **"Bu Kur'an; kendisiyle uyarılınsınlar, Allah'ın ancak tek ilâh olduğunu bilsinler ve akıl sahipleri düşünüp öğüt alsınlar diye insanlara bir bildiridir."** (İbrahim Sûresi; 14/52) âyetlerinde bahsedilen Kur'an'a uymak, Kur'an ile uyanılmak ve Kur'an'dan öğüt almak ancak ve ancak mânâsını bilmek ve idrak etmekle mümkündür. Evet, asıl olan Kur'an'ı anlamak ve hayata tatbik etmektir. Çünkü Kur'an hayata tatbik edilmesi için gönderilmiştir.

"SİZİN EN HAYIRLINIZ KUR'ÂN'I ÖĞRENEİNİZ VE ÖĞRETENİNİZDİR" HADİSİNİN İZAHI

'Sizin en hayırlınız Kur'an'ı öğreneniniz ve öğreteneğinizdir.' (Buhari; Fedailu'l-Kur'an, 21) hadis-i şerifine istinaden ülkemizde birçok Kur'an Kursu açılmış ve yediden yetmişe Kur'an hassasiyeti olan yüz binlerce Müslüman Kur'an'ı Arapça metninden okuyabilmeyi öğrenmiştir. Ama maalesef hadisteki **Kur'an öğren-**

mek ve öğretmek ifadesinden sadece yüzünden, Arapça lafzını okumayı öğrenmek ve öğretmek anlaşılmış, Kur'an'ın mânâsı geri planda tutulmuş, yüzlerce hafız Kur'an'ı baştan sona ezberlemiş ama bir Fatiha Sûresinin dahi mânâsından bihaber yaşamıştır. Hâlbuki Allah Rasûlü'nün ana dili Arapça olan ashabına anlamadan sadece Kur'an'ın alfabetini yani 'Elif'ini, 'Be'sini, 'Te'sini öğrenin ve öğretin demesi aklen mümkün değildir. Hadisteki **Kur'an'ı öğrenen ve öğreten** ifadesinden asıl maksat Kur'an'ın mantığını, mânâsını, hayata dair ilke ve prensiplerini öğrenen ve öğretenidir.

HİKMETE ULAŞMANIN YOLU KUR'ÂN'I ANLAMAKTAN GEÇER

Kur'an'da **"Allah, hikmeti dileyene verir. Kime hikmet verilirse, şüphesiz ona çokça hayır verilmiş demektir. Bunu ancak akıl ve hikmet sahipleri anlar."** (Bakara Sûresi; 2/269) buyrulmaktadır. Bu âyetteki Hikmet kavramıyla kastedilen **Kur'an mantığıdır**. Kur'an'ın hayata dair her konu ile ilgili ortaya koyduğu usûllerin, ilke ve prensiplerin ortaya koyduğu mantığa Kur'an mantığı diyoruz. Hayatımızda neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlamamızı sağlayacak ve adeta bizler için bir terazi görevi yapacak olan Kur'an'ın ilke ve prensiplerinin oluşturduğu Kur'an mantığına ise **"Hikmet"** denir. Âyetin de ifade ettiği gibi hikmeti elde eden bir kişi ise muazzam bir zenginliği elde etmiştir. Çünkü o hikmet (Kur'an mantığı) kişiye hem dünyada hem de ahirette çok büyük kazançlar sağlayacaktır. Hikmete yani Kur'an'ın mantığına ulaşabilmenin ilk adımı ise elbette ki Kur'an'ı anlayarak okumak ile atılabilir.

ARAPÇA LAFZA ODAKLANDIĞIMIZDAN ÇOK DAHA FAZLA MÂNÂYA ODAKLANMALIYIZ

Diyanet İşleri Başkanlığı İmam-Hatiplerin ve Kur'an Kursu öğrencilerinin Kur'an'ın lafzını düzgün ve güzel bir ses ile okumalarını sağlamak gayesiyle Kur'an'ı Arapça metninden okurken harflerin düzgün okunmasının kurallarının anlatıldığı **'tashih-i hurûf'** dersleri ve Kur'an'ın on kıraat imamı ve yirmi ravi ile okunuş

Kur'an'ın müminlerin şirk, cehalet, fakirlik, ihtilaf gibi hastalıklarını tedavi edebilmesi için her bir hastalık ile ilgili ortaya koyduğu tedavi reçetesinin tatbik edilmesi gerekir. Kur'an'ın insanlara sunduğu reçetenin tatbik edilebilmesi için de elbette ki o reçetede yazarların iyice anlaşılması gerekir.

Kur'an'ın hayata dair her konu ile ilgili ortaya koyduğu usûllerin, ilke ve prensiplerin ortaya koyduğu mantığa Kur'an mantığı diyoruz. Hayatımızda neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlamamızı sağlayacak ve adeta bizler için bir terazi görevi yapacak olan Kur'an'ın ilke ve prensiplerinin oluşturduğu Kur'an mantığına ise "Hikmet" denir.

tarzları ile ilgili detayların anlatıldığı **'aşera-takrib-tay-yibe'** kursları düzenlemektedir. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın düzenlediği 'tashih-i hurûf' ve 'aşera-takrib-tayyibe' eğitim kursları 36 ay sürmekte ve bu derslerde çoğunlukla Kur'an'ın lafzına odaklanılmaktadır. Elbette ki Kur'an'ın lafzının düzgün okunması önemlidir. Diyanet İşleri Başkanlığı bu kurslardaki gereksiz ve anlamsız detayları müfredattan çıkartarak bir aylık bir zaman dilimi içerisinde personelinin ihtiyacı olan eğitimi çok rahat verebilir.

Şu unutulmamalıdır ki bir Müslüman Kur'an'ı anlamadan sadece lafzını düzgün ve tecvidli okuyarak kendisini Kur'an ile dönüştüremez, kendisine din diye öğretilen batıl inançları ve hurafeleri aklından ve kalbinden bertaraf edemez. Bundan dolayıdır ki; Müslümanların Kur'an'ın Arapça lafzını doğru okumak için ayırdığı zamanın en az bin misli fazlası kadar bir zamanı Kur'an'ı doğru anlayabilmek adına ayırması son derece elzemdir. Diyanet İşleri Başkanlığı, birçok cemaat ve tarikatın yaptığı hatayı yaptıktan bir an önce vazgeçip Kur'an'ın lafzına odaklandığından çok çok daha fazla Kur'an'ın mânâsına odaklanmalıdır. Toplumu Kur'an'ın mânâsına, anlam derinliklerine odaklanmaya davet konusunda Diyanet İşleri Başkanlığımızın ve İlahiyat Fakültelerimizin öncü olması gerekmektedir.

KUR'ÂN TİLÂVETLERİ VE KUR'ÂN ZİYAFETLERİ

Ülkemizde düzenlenen dini içerikli programlara güzel Kur'an okuma becerisi olan kârikerin makamlı ve tecvid ile okudukları Kur'an tilâvetleri ile başlanır. Hatta devlet protokolünün katılımı ile gerçekleşen bir kısım resmi programların açılışları da yine Kur'an tilâvetleri ile yapılır. Bunlar elbette ki çok güzel şeylerdir. Ancak programlarda çok güzel bir sesle ve kıraat ile okunan Arapça Kur'an metninin mânâsının Türkçe diksiyonu çok iyi olan bir kişi tarafından hitâbî bir üslûp ile katılımcılara aktarılması çok büyük bir eksikliklerdir. Güzel bir sesle ve düzgün bir okuyuş ile okunan Kur'an'ın Arapça lafzı hiç Arapça bilmeyen insanların da kalplerinde bir tesir oluşturur, gönüllere sükûnet verir; bu durum Allah kelâmı olması hasebiyle Kur'an'ın mucizevi bir yönüdür. Arapça orijinal metin ile kalplerde oluşan tesirin üzerine düzgün bir mealde güzel bir diksiyonla ve hitâbî bir üslûp ile aktarılan Allah kelâmının Türkçe anlamı hem akıllarda hem de gönüllerde muazzam tesirler bırakacaktır.

Yine ülkemizde Kur'an'ı güzel okuma yarışmalarında

Türkiye ve dünya dereceleri olan kurrâ hâfızların katılımları ile kapalı spor salonlarında veya büyük salonlarında halkımızın geniş katılımları ile **'Kur'an Ziyafeti'** başlığı ile programlar düzenlenmektedir. Bu programlar bir saatten fazla sürmekte ve bu süre zarfında insanlar Kur'an'ın ojinal Arapça lafzını kıraati çok güzel olan hâfızlardan dinlemektedir. Kur'an ziyafeti programlarında okunan âyetlerin Türkçe anlamları aktarılmadığı için o programa katılanlar programın olduğu salona girerken Kur'an'ın ilke ve prensiplerine aykırı hangi yanlış inanç ve bilgiler ile giriyor ise salondan çıkarken yine o yanlış inanç ve bilgiler ile çıkıyor. Dolayısıyla o insanlar hayatlarını ve zihinlerini Kur'an ile dönüştüremiyorlar.

Yine Diyanet İşleri Başkanlığımız 'aşera-takrib-tayyibe' kurslarında başarılı olan hocalarımızın icazet merasimlerini illerin merkezi ve büyük camilerinde geniş halk katılımları ile düzenlediği programlar ile gerçekleştirmektedir. Bu programlarda birbirinden güzel sesli kârikerin okuduğu Kur'an'ın Arapça lafzının Türkçe anlamlarının o camileri dolduran geniş kalabalıklara aktarılması çok büyük bir eksikliklerdir ve bu durum Kur'an'a çok büyük bir haksızlıktır. Çünkü Kur'an okunmasından asıl maksat okunan âyetlerin anlaşılmasıdır. Nitekim Kur'an'ın hiçbir yerinde anlamadan Kur'an okumayla alakalı hiçbir teşvik yoktur. Aksine **"Andolsun ki biz Kur'an'ı, düşünenler için kolaylaştırdık. Düşünen var mı?"** (Kamer Sûresi; 54/17), **"Sana bu bereket kaynağı kitabı, âyetlerini derinlemesine düşünsünler diye indirdik."** (Sa'd Sûresi; 38/29), **"Onlar, Kur'an üzerinde derinlemesine düşünmüyorlar mı? Yoksa kalpleri mi kilitli?"** (Muhammed Sûresi; 47/24), **"...Kur'an'ı belli bir düzen içinde ağır ağır, düşününe düşününe oku!"** (Müz-zemmil Sûresi; 73/4) gibi onlarca âyetle Kur'an üzerine tefekkür ederek, derinlemesine düşünerek âyetleri tane tane, ağır ağır yani özümseyerek, içselleştirerek okuma üzerine ciddi vurgular vardır. Bütün bu âyetlerden yola çıkarak diyebiliriz ki her nerede bir Kur'an'ın Arapça lafzı okunuyorsa hemen akabinde düzgün bir mealde Türkçe anlamı da okunmalıdır. Çeşitli salonlarda düzenlenen programlarda icra edilen Kur'an tilâvetlerinin akabinde Türkçe anlamlarının aktarılması gerektiği gibi camilerimizde farz namazlarından sonra okunan aşirlerin de mutlaka imamlarımız tarafından cemaate Türkçe anlamının da aktarılması gerekmektedir. Hatta imamlarımızın camilerinde sabah, akşam ve yatsı namazlarının farzlarını kıldırıktan sonra açıktan okuduğu âyetlerin anlamını da cemaatine aktarması son derece yerinde bir davranış olacaktır.

Dini meseleler ile ilgili insanlara sunum yapılırken, sohbet edilirken, konferans verilirken konu ne olursa olsun önce bu konu ile ilgili Rabbimiz ne diyor sorusunun cevabı aranarak işe başlanılmalıdır.

SÖZLERİN EN GÜZELİNİ İNSANLARA EN GÜZEL BİR ŞEKİLDE AKTARMALIYIZ

Dini meseleler ile ilgili insanlara sunum yapılırken, sohbet edilirken, konferans verilirken konu ne olursa olsun önce bu konu ile ilgili Rabbimiz ne diyor sorusunun cevabı aranarak işe başlanılmalıdır. Daha sonra anlatılacak konu ile ilgili Kur'an'ın ortaya koyduğu usul ve esaslar ayet ayet tespit edilip bu ayetleri alt konu başlıkları ile birlikte tasnif ederek o konunun adeta anayasası hükmünde olan muhkem ayetleri ve o muhkem ayetlerin açıklamaları ve örneklemeleri hükmünde olan müteşâbih ayetleri çıkarılmalıdır. Anlatılacak konunun tespit edilen muhkem ve müteşâbih ayetleri belirli bir anlam ve mantık örgüsü içerisinde, tematik olarak sıraya konmak sûretiyle âdetâ ayetler ile girişi, gelişmesi ve sonucu olan bir kompozisyon oluşturulmalıdır. Ve en nihayetinde de bu oluşturulan kompozisyon Kur'an süzgecinden geçirilmiş sahih hadislerle, aklın ve bilimin bizlere sunduğu materyaller ile de genişletilmek sûretiyle Zümer Sûresi 23. âyetin ifadesiyle **"sözlerin en güzeli"** olan Kur'an'ın mânâ ve hakikatleri insanlara en güzel bir şekilde ulaştırılmalıdır. Tabi ki bu iş ciddi bir mesai ayırarak, çokça emekler harcayarak, büyük gayretler sarf edilerek yapılabilecek bir iştir ve hiç şüphesiz ki Kur'an mânâsı üzerine büyük emekler harcanmayı hak eden bir vahy-i ilahidir.

MEAL OKUMAK SAKINCALI MI?

Ülkemizde özellikle bir kısım cemaat ve tarikatlar Arapça bilmeyen mensuplarına yönelik meal okumanın sakıncalı olduğunu ifade ederek 'Kur'an'ı anlamak için ya Arapça öğreneceksiniz -ki bunun birçok insan için mümkün olmadığını kendileri de biliyor- ya da dini konularda bizim cemaatin ve tarikatın hocalarının anlattıklarıyla yetineceksiniz' demektedirler. Bu söylemin altında yatan gerçek şudur: Eğer cemaat ve tarikat mensubu insanlar Kur'an'ı anlamaya çalışır ve anlarlar ise mensubu olduğu cemaat ve tarikatların Kur'an'a uygun olmayan görüş ve düşüncelerini sorgulamaya başlayacak ve bu sorgulamanın neticesinde de batıl inanışlar ve hurafeler ile insanları aldatan cemaatlerden ve tarikatlardan kopuşlar olacaktır. Böylece din tüccarlığı yaparak insanları sömüren tarikatlar ve cemaatler büyük rant kaybına uğrayacaktır. İşte bu din tüccarları altlarındaki postu kaybetmemek ve din üzerinden rahat rahat insanları sömürebilmek için Arapça bilmemeyi sürekli olarak insanların Kur'an'ın anlamıyla buluşmalarının önünde

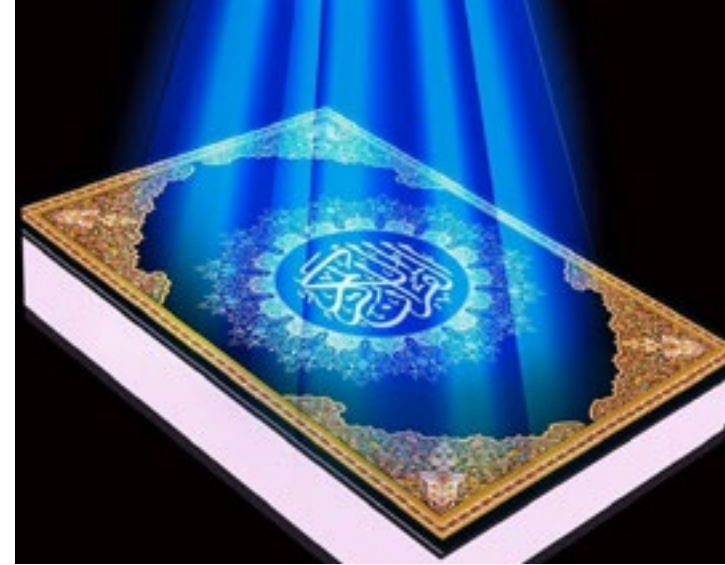
engel olarak tutmaktadırlar.

Meallerde bir kısım eksikliklerin ve hataların olduğu bir gerçektir. Hele hele bir mezhep, cemaat ve tarikat taassubu ile hareket eden kişilerce yazılan meallerdeki hatalar oldukça çoktur ve vahim boyuttadır. Bu nedenle özellikle herhangi bir mezhep, cemaat ve tarikat taassubu olmayan, Kur'an'ı anlama usulü olarak öncelikle Kur'an'ı Kur'an ile açıklamaya çalışan, sahih hadisleri ve aklı, mantığı, bilimi Kur'an'ı anlama hususunda yardımcı unsurlar olarak gören Hanif İslâm anlayışını benimseyen Hanefî-Matûridî çizgideki ilahiyatçıların meallerini tercih etmek daha sağlıklı bir tercih olacaktır. Bununla birlikte tek bir meale bağlı kalmaksızın farklı birçok meali karşılaştırmalı olarak okumak da Kur'an'ı doğru anlamaya yönelik isabetli bir çabanın ifadesidir.

Arapça bilmeyen milyonlarca Müslümana -ki birçok önemli dünya diline çevrilmiş Kur'an tercümeleri var iken- Allah'ın sana olan mektubunu anlamak istiyorsan git önce Arapça öğren demek büyük bir zulümdür ve haksızlıktır. Müslümanların bu zulme ve haksızlığa maruz kalmamaları için aklını kullanmaları ve uyanık olmaları gerekmektedir.

Günümüzde Suudi Arabistan başta olmak üzere ana dili Arapça olan diğer Ortadoğu ülkelerinin din anlayışları Kur'an'ın bizlere öğrettiği Tevhid, Akıl ve Güzel Ahlak olmak üzere üç önemli esası olan olan Hanif İslâm (Detaylı bilgi için bkz: M. İlyas BOZKURT, İnhiraf-2, Sf: 33-41) anlayışından fersah fersah uzak bir anlayıştır. Ana dili Arapça olan ülkelerdeki Müslümanların büyük bir çoğunluğunun dini hayatı dinin merkezine hadisi ve mezhep imamlarının görüşlerini yerleştiren, aklı devre dışı bırakan ve hadise âyeti neshettirecek (hadis ile âyetin hükmünü iptal ettirecek) kadar zıvanadan çıkmış bir anlayışın ürünü olan Selefi zihniyetin (Detaylı bilgi için bkz: M. İlyas BOZKURT, İnhiraf-2, Sf: 42-47) temsilcileri hükmündeki hocaların anlattıkları ile şekillenmektedir. Dinin merkezine Kur'an'ı yerleştirmeyen, sahih hadisleri uydurma rivayetlerden ayıklayamayan, akla, mantığa, bilime önem vermeyen bir anlayışı benimsemiş insanlar ne kadar Arapça bilirlerse bilsinler Kur'an'ı doğru anlamaları ve Kur'an'dan beslenebilmeleri mümkün değildir. Kur'an'ın adaletle, merhamete, akla, ilme, tefekküre, müminlerin birliğine, beraberliğine ve kardeşliğine verdiği önemi ortaya koyan yüzlerce âyetine rağmen Arap dünyasının bugün içinde bulunduğu bu cehalet ve ihtilaf bataklığı Arapça bilmenin tek başına hiç bir şey ifade etmediğinin apaçık ispatıdır. Elbette ki

Arapça bilmeyen milyonlarca Müslümana -ki birçok önemli dünya diline çevrilmiş Kur'an tercümeleri var iken- Allah'ın sana olan mektubunu anlamak istiyorsan git önce Arapça öğren demek büyük bir zulümdür ve haksızlıktır. Müslümanların bu zulme ve haksızlığa maruz kalmamaları için aklını kullanmaları ve uyanık olmaları gerekmektedir.

Kur'an dünyada en çok okunan ama maalesef en az anlaşılan kitaptır. Kur'an'ı sadece sevap kazanmak için okunan bir kitap olmaktan çıkartıp, anlamak ve hayata tatbik etmek için okunan bir kitap haline dönüştürmemiz son derece elzemdir. Asıl sevabın da Kur'an'ı anlayıp onunla amel etmekle kazanılacağını da unutmamız gerekir.

Müslümanlar bugüne kadar Kur'an'ın Arapça lafzını doğru ve düzgün okuma adına ayırdıkları zamanı bundan sonra Allah'ın kitabının mânâlarını, hayatın her alanına yönelik ortaya koyduğu ilke ve prensipleri doğru anlama adına ayırmalı ve bu doğrultuda ciddi bir gayretin içerisine girmelidir.

Kur'an ilimleri ile iştigal eden, dini insanlara anlatma konumunda olan ilahiyatçıların ve din adamlarının Arapça bilmesi gerekir. Ancak bunu bütün Müslümanlardan istemek ve beklemek asla doğru değildir.

Kendisini mezhep, cemaat ve tarikat taassubundan arındırmış, fitratını korumayı başaramamış, akla, mantığa, tefekküre, ilime, bilime, sanata, kültüre, tarihe önem veren insanlar Kur'an'ı doğru anlama gayreti ile karşılaştırmalı olarak meal okuyarak ve okuduğu ayetler üzerine derinlemesine düşünerek, aklını kullanarak ayetlerin birbirleri ile olan bağlantılarını kurarak Allah'ın izniyle Kur'an'ın iktizâî mânâsına yani Kur'an'ın genelinin ifade ettiği anlama ulaşabilir. Kur'an'ın genel çerçevesine hâkim olan bir Müslüman çeşitli meallerdeki Kur'an'ın ruhuna aykırı bariz meal hatalarını hiç Arapça bilmesede dahi fark edebilecektir. Kur'an'ın genel çerçevesine hâkim olan bir Müslüman en azından Kur'an'ın en mühim ilkesi olan tevhid ilkesine aykırı bir davranışta bulunmayarak imanını şirk bataklığından koruyabilecektir. Ayrıca Kur'an'ın genel çerçevesine hâkim olan Müslümanlar bu sayede akla, mantığa ve bilime önem vererek cehalet bataklığından korunacak, kendi aralarında birliğe ve beraberliğe önem vererek ihtilaf çukurlarından çıkacak, adaleti ve merhameti hayatlarının merkezine oturtturarak hakkın ve hukukun mümtaz temsilcileri olabilecektir. İşte bütün bunları başarmak için atılacak ilk adım artık Kur'an'ın mânâsına odaklanmaktır. Müslümanlar bugüne kadar Kur'an'ın Arapça lafzını doğru ve düzgün okuma adına ayırdıkları zamanı bundan sonra Allah'ın kitabının mânâlarını, hayatın her alanına yönelik ortaya koyduğu ilke ve prensipleri doğru anlama adına ayırmalı ve bu doğrultuda ciddi bir gayretin içerisine girmelidir.

Bozkurt'un da dediği gibi *'Kur'an-ı Kerim mealleri ve tefsirleri okunmak sûreti ile Cenâb-ı Hakk'ın vermek istediği emirler, anlatmak istediği hadiseler genel itibarıyla, ana hatları ile rahatlıkla anlaşılabilir. Ve kişinin Cenâb-ı Hakk'ın mesajları hakkında bilgisi olur ve onu direkt Kur'an'dan öğrenir, öğrendiği İslâmî bilgileri Kur'an'a doğrulatmış olur ve Cenâb-ı Hakk'la kişi arasında bir ünsiyet hâsil olur.'* (M. İlyas BOZKURT, Mukaddime, Sf. 257)

ALLAH RASÛLÜ'NÜN EN MÜHİM SÜNNETİ

Allah Rasûlü (sav) *"Bir topluluk Allah'ın evlerinden bir evde toplanır, Allah'ın kitabını okur ve onu aralarında müzakere ederlerse üzerlerine sekine (huzur) iner. Al-*

lah'ın rahmeti onları kaplar ve melekler de etraflarını kuşatır. Allah kendi katındakilere onlardan söz eder." (Müslim; Zikir, 38) buyurmak sûretiyle Kur'an'ı okuyup üzerinde müzakere etmenin yani onun âyetlerinin mânâları üzerinde tefekkür etmenin ve kafa yormanın önemini beyan etmiştir.

Yüce Rabbimiz Kur'an'da Allah Rasûlü'ne hitaben **"(Ey Muhammed) sana vahyedilene sınıksız sarıl ki böylece sırat-ı müstakim üzere olasın."** (Zuhrûf Sûresi; 43/43) **"(Ey Muhammed) de ki: "Ben Allah'ın elçilerinin ilki değilim ve ben bana da size de ne olacağını bilmiyorum. Ben sadece bana vahyedilene uyuyorum."** (Ahkâf Sûresi; 46/9) buyurmaktadır. Bu âyetlerin de açıkça beyan ettiği gibi Kur'an'da biz müminler için **"üsve-i hasene"** (Ahzab Sûresi; 33/21) yani güzel bir örnek olarak nitelendirilen Allah Rasûlü (sav)'in sünnetlerinin en başında hiç şüphesiz ki; O'nun Kur'an'a sınıksız sarılması, hayatının merkezine Kur'an'ı yerleştirmesi ve her türlü meseleyi Kur'an'ın mantığına, usul ve esaslarına göre çözmeye gayret etmesi yani vahye tabi olması gelmektedir. Evet, Allah Rasûlü'nün hayatta tek bir derdi ve gayesi vardı, Kur'an'ı anlamak ve anlatmak; Kur'an'ı yaşamak ve yaşatmak. Biz Mü'minler'in de gerek **"Hep birlikte Allah'ın ipine yani Kur'an'a sınıksız sarılın, sakın ayrılığa düşmeyin..."** (Âl-i İmrân Sûresi; 3/103) âyetindeki emrin gereğini yerine getirmek ve gerekse Rabbimizin en mühim emri olan ve dolayısıyla da Allah Rasûlü'nün en mühim sünneti olan **"vahye tabi olma"** sünnetinin izinden gitmek adına **Kur'an'ı anlayıp, yaşamak ve Kur'an'ı anlatıp yaşatmak** adına artık Allah'ın kitabının Arapça lafzının nasıl okunduğuna odaklandığımız kadar hatta ondan binlerce misli fazlası kadar Allah'ın kitabının biz Müslümanlara hangi konularda neler dediğine yani ilahi vahyin anlamına odaklanmalıyız.

Kur'an dünyada en çok okunan ama maalesef en az anlaşılan kitaptır. Kur'an'ı sadece sevap kazanmak için okunan bir kitap olmaktan çıkartıp, anlamak ve hayata tatbik etmek için okunan bir kitap haline dönüştürmemiz son derece elzemdir. Asıl sevabın da Kur'an'ı anlayıp onunla amel etmekle kazanılacağını da unutmamız gerekir. Yine unutmamak gerekir ki dünyada ve ahirette huzura erecek olanlar ancak ve ancak Kur'an'ı anlayıp onunla amel edenler olacaktır. **"Bunlar, Allah'ın zikri ile yani Kur'an ile kalpleri huzura kavuşarak iman edenlerdir. Evet, iyi bilin ki, kalpler ancak Allah'ın zikri ile yani Kur'an ile huzura kavuşur."** (Ra'd Sûresi; 13/28) âyet-i kerîmesi de bu hakikatin apaçık bir beyanıdır.

Hakikati Arayanlar İçin Bir Dost ve Öğretmen

MAKALE

● **Prof. Dr. Mehmet EVKURAN**
(Çorum) Hitit Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

İslâm'ı bir **din ve inanç sistemi** olarak kabul etmenin ve bunu ilan etmenin bir ifadesi olan **kelime-i şehadeti** düşünecek olursak, **Hz. Muhammed'in önce Allah'ın bir kulu ve hemen ardından da O'nun elçisi olduğunu ikrar ettiğimizi fark ederiz.** Bu sıralama, Hz. Muhammed'i tanımaya çalışırken göz önünde bulundurulması gereken ölçüyü ve takip edilecek yolu da ortaya koymaktadır. Kısacası **Kur'ân söylemi, sadece hakikate dair bir içerik vermemekte bunun yanında hakikate ulaşmanın ve onu içselleştirmenin yolu ve yöntemini de okuyucusuna öğretmektedir.**

Bu konu, tarih boyunca hakikati arzu edenler açısından en temel zorluk olmuştur. Farklı dinlerin ve mezheplerin ortaya çıkmasının kökeninde yatan en büyük etken, hakikati elde etme tarzlarındaki farklılaşmalardır. **Her ekol ve dinsel yapı, kendince kutsadığı bir yol ve yöntem geliştirmiş, yolun kendisini hakikatin kendisi saymış ve onu efsaneleştirmiştir.** Dinî pratikler açısından bakıldığında, hakikatin tecrübe edilmesi fiilen kanıtlanabilir bir husus olmadığına göre, geriye ekollerin ve gurupların kurguladığı ve kutsallaştırdığı yol ve yöntemler kalmaktadır. **Hakikate giden yol, bizzat hakikatin yerini almış olmaktadır.** Ne kadar iyi niyetlerle yapılmış olursa olsun, dindar kesimlerin kendi inşa ettikleri yolu kutsanmaları, hakikat nezdinden itibar görmemektedir.

Bu konuyla ilgili olarak üzerinde düşünülmesi gereken ayetlerden biri, Hadid Sûresi 27. ayetidir. Ayetin Türkçe mealî şu şekildedir: **"(Kendiliklerinden) icat ettikleri ruhbanlığa gelince; biz onu onlara farz kılmamıştık. Allah'ın rızasını kazanmak için onu kendileri icat etmişlerdi. Fakat ona da gereği gibi uymadılar. Biz de içlerinden iman edenlere mükâfatlarını verdik. Fakat onlardan birço-**

ğu yoldan çıkmış kimselerdir."

HZ. İSA'DAN SONRA OLUŞAN İNANÇ YAPISI

Hz. İsa'nın verdiği oldukça meşakkatli tevhid mücadelesi, çağrısının sınırlı sayıda insan gurubu tarafından benimsenmesinin ötesine geçmedi. Hz. İsa'nın bağlıları, karşılaştıkları dinî ve siyasî baskılar nedeniyle gizli yollarla inançlarını anlatmaya ve yaymaya devam ettiler. **Hz. İsa'dan sonra yaklaşık 300 yıl boyunca baskı altında faaliyetlerini sürdüren bir inanç hareketinin, özgünlüğünü ne kadar koruyabildiği önemli bir sorundur.** Hristiyanlık zaman içinde güçlendi ve yöneticilerin dikkatini çekecek düzeyde halk arasında kabul görmeye başladı. Bizans İmparatorluğunun resmi dini haline gelinceye kadar olan süreçte adına "Hristiyanlık" denilen bir inanç yapısı çoktan oluşmuştu. Bu çerçevede Hristiyanların öne çıkardığı dindarlık modelinin tam da "gizlilik prosedürleri"ne uygun olarak kurgulandığı görülmektedir. Mistik, öte dünyacı, dünyayı aşagıllayan, acıyı kutsayan, öte-dünyacı bir din anlayışının kurumsallaşmasında, tarihsel gecikme, politik baskılar ve bunun yarattığı mitik/mistik/gnos-

Her ekol ve dinsel yapı, kendince kutsadığı bir yol ve yöntem geliştirmiş, yolun kendisini hakikatin kendisi saymış ve onu efsaneleştirmiştir.

tik savrulmalar birlikte çalışmıştır.

YANLIŞ TANIMLANMIŞ DINDARLIK

İslâm vahyi, başta Hristiyanlık ve Yahudilik olmak üzere önceki vahiylerin mirası üzerine kurulmuş dinsel geleneklerin savrulmalarına dikkat çekerek, benzer sapmaların İslâm vahyinin de başına gelmemesi için gereken dinî-teolojik önlemleri almıştır. Hz. Peygamberin hayatında ve söyleminde de aynı kaygıların yer aldığı fark edilmektedir. **Dinin karşı karşıya kaldığı asıl tehlike, yanlış tanımlanmış dindarlık anlayışlarından gelmektedir.** Buradaki çözülme ve sapma, dinî duyguları abartarak ve kontrolden çıkararak gerçekleşmektedir. **Dini kavramların içini boşaltılıp alternatif anlamlarla doldurmak epistemolojik kopuşu, dinî yaşantıyı abartılı duygularla çığırından çıkarmak da pratik kopuşu doğurmaktadır.** Bu kopuşlar ve savrulmalar öyle bir noktaya ulaşmaktadır ki, zamanla kurgulanan mitik ve mistik din açısından bakıldığında, vahye dayalı sahih din, başılsanamaz bir sapıklık olarak görülmektedir. Öze dönüş tartışmaları yapılırken, karşılıklı saygı ve anlayışa dayalı hakikat arayışlarının kısa zamanda tekfir suçlamalarıyla çığırından çıkmasının temel nedeni, dinin hakikatini sahiplenmiş olan anlayışların katı ve dogmatik tutumlarıdır.

Günümüz İslâm düşüncesinde, dinin doğru ve sahih biçimde anlaşılması adına ortaya çıkan çabalar da benzer sorunlarla karşılaşmaktadır. Özellikle Kur'ân'ın dinî düşüncedeki yerinin tartışıldığı bir süreçte, Kur'ân-peygamber ilişkisi üzerinden aşırı indirgemeci ve yaralayıcı yaklaşımlar sergilenmektedir. En çok ta tutucu kesimlerin, dinde alternatif bir yol arayan samimi çaba sahiplerine yönelik saldırganlıkları, ortamı düşmansı duygularla doldurmaktadır. Örneğin 'Kur'ân Müslümanlığı sapıklığı' ifadesi, asgari düzeyde bile olsa dinî terbiye ve duyarlılık sahibi bir Müslümanın dile getirmekten sakınması gereken bir suçlama ifadesidir. Eğer anlatmak istediği bir düşüncesi ve kaygısı varsa bunu sloganlar arkasına sığınmadan yapmak daha doğru olur. Hakikat iddia-

larının havada uçtuğu bir vasatta, en sık görülen şey retoriğin gücüne başvurmaktır. Güzel, şiirsel ve etkileyici özlü sözlerle derin teolojik ve felsefî tartışmalar bir anda sona erdirilmekte ve sapkınlara hak ettikleri cevap verilmiş olmaktadır! Oysa bu durum düşünsel zenginliği ve dinamizmi öldürmekte ve hakikat retoriğe feda edilmektedir. Şu halde, Müslümanların birbirlerinin niyetini ve dindarlığını sorgulamaktan vaz geçmesi, ihtiyaç duyduğumuz güven ve huzur ortamının sağlanmasında atılacak ilk adımdır.

İYİ NİYETLİ KORKUNÇ EYLEMLER

Özgün tevhid inancından sapma elbette kısa bir süreç içinde olmamakta, bunun gerçekleşmesi için bir süreçten söz etmek gerekmektedir. Allah elçisi olan İsa'nın anlattığı mesaja ve Tanrı'nın rızasına uygun bir dinî yaşantı nasıl olmalıdır? sorusunu bu süreçte İsa'ya inananların da kendilerine sorduklarını tahmin etmek zor değildir. Bu sorunun oldukça samimi duygularla ve sahicî arayışların itmesiyle sorulduğu da inkâr edilemez. Ancak önemli olan, bu soruya verilen cevabın ve bunun sonunda ortaya çıkan pratiklerin, dinsel arzuları karşıladığı ve hakikate olan uyumundaki sahicilikleridir. **Tarih, iyi niyetlerle yapılan korkunç eylemlerle doludur.** Bu durum, özellikle din ve metafizik alanda daha çok geçerlidir. Çünkü dinsel pratikler ve inançlar, gündelik hayatta doğrulanabilen ya da yanlışlanabilen değerler değildirler. Onların doğru ya da yanlış, hak ya da batıl olduklarını kesin olarak anlamak için dini gönderen ve her şeyi bilen yüce Allah'ın hükmetmesini bekleme gerekecektir. Üstelik bunların arka planında duygu, düşünce, arzu gibi karmaşık varoluşsal unsurlar bulunur. Bu nedenle bir inanç çoğu insan onu saçma bulsa da kimlik, adanma, bağlanma ve sadakat gibi anlam arayışı ile ilgili ihtiyaçlarını karşıladığı için bağlıları için yegâne hakikat olmaya devam eder. Oysa diğer alanlar, empirik ve hayatta doğrudan karşılığı bulunduğundan, buralarda yapılan hataların tarihsel süreç içinde fark edilmesi ve düzeltilmesi daha bir mümkündür.

Tarih, iyi niyetlerle yapılan korkunç eylemlerle doludur.

Müslümanların birbirlerinin niyetini ve dindarlığını sorgulamaktan vaz geçmesi, ihtiyaç duyduğumuz güven ve huzur ortamının sağlanmasında atılacak ilk adımdır.

Dini pratikler açısından bakıldığında, hakikatin tecrübe edilmesi fiilen kanıtlanabilir bir husus olmadığına göre, geriye ekollerin ve gurupların kurguladığı ve kutsallaştırdığı yol ve yöntemler kalmaktadır. Ne kadar iyi niyetlerle yapılmış olursa olsun, dindar kesimlerin kendi inşa ettikleri yolu kutsanmaları, hakikat nezdinden itibar görmemektedir.

Hakikati kavramak (Hakka'l-yakîn) için ahireti beklemek zorunda olmak, insanlık için büyük bir belirsizlik ve çıkmaz oluşturmaktadır. Üstelik bu süreçte, insanlık boş durmamakta içinde çıkardığı dinî ve manevî liderler marifetiyle din ve metafizik alanda alternatif yapılanmalar yoluyla bir çıkış yolu aramaktadır. Dinlerin gelişi bile bu arayışı durduramamakta, dini tebliğ eden peygamberin hemen ardından, dinsel hakikati temsil ettiğini iddia eden kişi ve guruplar yeni dindarlık biçimleri kurmaktadır. Bu yapılanmalar, çoğu zaman gönderilen dinin saygınlığından beslenmekte, onun itibarını arkasına almakta ancak tam da bu nedenle kendisi hakikat ile insanlık arasında bir perde oluşturmaktadır.

DİNE HİZMET EDEN İNSANLARIN HATALARI

Ruhbanlık düşüncesinin temelinde "Allah'ın rızasını aramak" gibi güçlü ve samimi bir arzu bulunduğu hususu, Kur'an tarafından da vurgulanmaktadır. Ancak arzunun bildik-tanidik ve masum olması, eylemi aklamaya yetmez. **Din vaz etme işi insanların inisiyatifine bırakıldığında, tarihsel ve kültürel güçler kurulum sürecine dâhil olmakta, dinin metafizik ve etik yapısı toplumsal kaygılar ve ihtiyaçlar arasında buharlaşmaktadır.**

Öyle görüyor ki, dinlerin uğradığı zarar, ona doğrudan karşı çıkan muhaliflerin ve inkarcıların çabalarıyla değil belki de daha çok ona iman edenlerin dindarâne gayretkeşlikleriyle açıklanabilir. Nitekim Allah'ın elçisi ve bakire Meryem'in oğlu olan Hz. İsa'yı tanılaştıranlar, bu davayı inkâr edenler değil, ona iman edenler olmuştur. Başka bir örnek de Yahudiliktir. Tanık oldukları onca ilahî yardıma rağmen

Yahudiler, tevhit dininin evrensel mesajını anlamakta zorlanmışlar, Mısır'da yaşadıkları köleliğin ezikliğini bir türlü üzerlerinden atamamışlar ve vahyi kendi etnik ideolojileri haline gelecek şekilde dönüştürmüşlerdi. Onlar dini yeniden yazarken tarihsel ve toplumsal benliklerinin baskısı altında bir tür "kendini gerçekleştirme" sendromuyla hareket etmişlerdir.

Hız. Muhammed'i ve O'nun insanlığa getirdiği mesajı anlarken önceki dinsel toplulukların bu sapmalarının iyi bilinmesi ve Müslümanlar arasında bu tür teolojik hastalıkların gelişmesine izin vermemek için çaba gösterilmesi gerekmektedir. O'nun tebliğinde ve talimatlarında ruhbanlık eğilimleri sert biçimde tepki görmüş ve asabiyet gibi etnik değerlerin karşılık bulmasına izin verilmemiştir.

Hız. Muhammed öncelikle bir insandır. Bu nedenle insan olmanın izin ve imkân verdiği tüm beşerî durumlara o da açık olmuştur. Böyle bir kişiliğe sahip olduğu bilindiği zaman, O'nun gerçekleştirdiği kişisel ve toplumsal değişim süreci ve bunun gerisinde yatan etkenler gereği gibi anlaşılabilir. Hız. Muhammed'i ve getirdiği mesajı anlamaya çalışırken O'nun beşerî ve insanî yönünün vurgulanmasından rahatsızlık duyan, hatta bunu din için tehlikeli sayanlar, öncelikle kelime-i şehadetin anlamını iyi düşünmelidirler. Ayrıca bu konuya dair Kur'an'da geçen anlatımlarda, Hız. Muhammed'in peygamberliği delillendirilirken O'nun bir beşer olduğuna yapılan vurgular o kadar açıktır ki!

Kur'an'da yer alan ayetlerden bir kaç şöyledir: **"Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip-geçmiştir. Şimdi O ölüyor ya da öldürülürse geriye mi döneceksiniz? Geriye dönen, kendisi için dönmüş olur, bu tavrı Allah'a**

hiçbir zarar vermez. Allah şükredenlerin mükâfatını verecektir."(Âl-i İmrân Sûresi, 3/144. ayet)

"De ki, namazım, ibadetlerim, hayatım ve ölümüm, âlemlerin Rabbi olan Allah içindir."(En'âm Sûresi, 6/162)

"Şüphesiz sen de öleceksin, onlar da ölecekler. Ey insanlar, sonra siz, kıyamet günü Rabbinizin huzurunda duruşmaya çıkarılacaksınız."(Zümer Sûresi, 39/30-31. ayetler)

Hız. Muhammed'in Mekke halkına İslâm'ı tebliğ etmeye başlamasıyla birlikte peygamberlik ile algıların da öne çıkmaya başladığı görülmektedir. Muhtemelen ilişkide bulundukları Ehl-i Kitap mensuplarından öğrendikleri bilgilere dayanarak Allah'ın bir insanı elçi olarak göndermesinin imkânsızlığı düşüncesi üzerinde durmuşlardır. Onlara göre Allah göndermek isteseydi insan değil bir melek gönderirdi: **"Şöyle dediler: Bu nasıl peygamber ki, yemek yer, sokaklarda gezer. O'na, beraberinde bulunup uyarak bir melek indirilseydi ya. Yahut kendisine bir hazine verilseydi veya faydalanabileceği bir bahçesi olsaydı."**(Furkan Sûresi, 7-8. ayetler)

Bu itiraza Kur'an'da **"Allah, elçi olarak bir insanı mı gönderdi? De ki: Yeryüzünde dolaşanlar melek olsaydı, biz de onlara gökten peygamber olarak bir melek gönderirdik."**(İsrâ Sûresi, 17/95. ayet; En'âm Sûresi, 6/9. ayet) şeklinde cevap verilmiştir.

Mekkeli putperestlerin Hız. Muhammed'in tebliği ile ilgili diğer bir itirazları da mucize talepleri üzerinden dile getirilmiştir. Onlar bir şekilde peygamberlere dair önceki toplumlardan gelen anlatılara dayanarak Tanrı tarafından görevlendirilen bir kimsenin olağanüstü işler yapması gerektiğini dile getirmişlerdir. Kur'an'da geçen ayetlerde putperestlerin Hız. Muhammed'den mucize talepleri aktarılmış ve bunlara karşı kendisinin güçleri sınırlı bir insan olduğunu vurgulaması istenmiştir: **"De ki: "Şüphesiz ben, ancak**

sizin benzeriniz olan bir beşerim; yalnızca bana sizin ilahınızın tek bir ilah olduğu vahyolunuyor. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, artık salih bir amelde bulunsun ve Rabbine ibadette hiç kimseyi ortak tutmasın." (Kehf Sûresi, 18/110. ayet) Dikkat edildiğinde Kur'an'ın Hız. Muhammed'in insan olduğuna dair vurgusunda değişiklik olmadığı görülür. Buradaki ana fikir ve temel mesaj, Kur'an'ın Allah'ın bir vahyi olduğu gerçeğidir.

Hız. Peygamberin şu hadisi de dikkat çekicidir: **"Hristiyanların Meryem oğlu İsa'yı abartarak övdükleri gibi beni övmeyin, ben ancak Allah'ın bir kuluym, bana Allah'ın kulu ve Rasûlü deyiniz."**(1) Bu ve benzeri uyarılarla kendisinin beşer/insan olduğunu vurgulamış ve sahabesinden de bunu unutmamalarını istemiştir.

Kur'an'ın bu yaklaşımında izlenen yöntemin arkasında yatan anlayabildiğimiz hikmet şu olabilir: Sanılan aksine vahyin ilk yıllarında Hız. Muhammed'in risâleti ispat edilmeye çalışılırken, O'nun kişiliği ile ilgili olarak yüceltici ve mitik bir anlatım kullanılmamıştır. Aksine Hız. Muhammed'in toplumu arasında tanındığı, bilindiği, vasıflarının ortada olduğu, dolayısıyla Kur'an'ı uydurmasının mümkün olmadığı ortaya konulmuştur. Böylece Hız. Muhammed'in bir beşer olarak sınırları vurgulanırken, Kur'an'ın Allah tarafından gönderildiği gösterilmiştir. Kur'an bu stratejiyi izlerken Hız. Muhammed'i bir elçi olarak öne çıkarmış, O'nun otoritesini ve saygınlığını da korumuştur. Sahabenin O'na bakışı ve yaklaşımı incelendiğinde, Kur'an'ın bu yönteminin ilk Müslüman nesil arasında tuttuğunu gözlemlemek mümkündür.

Hız. Peygamberin dini yaşarken ve anlatırken sergilediği içtenlik ve sadelik, ilk Müslüman neslin hayata bakışını derinden etkilemiştir. O nedenle İslâm toplumunda gücün ve servetin nasıl kullanılacağına dair tartışmalar, toplumu sarsan ilk problem olmuştur. Bunda sahabenin, aşırı ve keyfî güç uygulanması,

Kur'an söylemi, sadece hakikate dair bir içerik vermemekte bunun yanında hakikate ulaşmanın ve onu içselleştirmenin yolu ve yöntemini de okuyucusuna öğretmektedir.

Mekkeli putperestlerin Hız. Muhammed'in tebliği ile ilgili diğer bir itirazları da mucize talepleri üzerinden dile getirilmiştir. Onlar bir şekilde peygamberlere dair önceki toplumlardan gelen anlatılara dayanarak Tanrı tarafından görevlendirilen bir kimsenin olağanüstü işler yapması gerektiğini dile getirmişlerdir.

servetin artırılması ve ölçsüz kullanılması karşısında gösterdikleri tepkiler belirleyici olmuştur.

Vahiy bir süreçtir. Bilinçlenme süreci, eski çürümüş inançlardan arınma süreci ve bir eğitim sürecidir. Mekke’de başlayan ve 23 yıl süren vahiy süreci Hz. Muhammed için bir kendini ve inananları eğitime süreci olarak okunmalıdır. Vahiy, Allah ile elçisi arasında gerçekleşen özel bir ilişki değildir. Yüce Allah, elçisinden, mesajını insanlara bildirmesini istemiştir. Vahiy, bu nedenle kişisel olmaktan çok toplumsal ve tarihsel dönüşüme de kaynaklık etmiştir.

Vahyin eğitici işlevi ve gücü öncelikle Hz. Muhammed’in üzerinde görülmektedir. 23 yıl süren bir süreç ve bu süreçte yaşanan olaylar, iniş-çıkışlar, kazanımlar-zorluklar Hz. Muhammed’i bir yerden almış ve bambaşka bir yere götürmüştür. İşte bu yer bu makam, Allah’ın övgüyle söz ettiği ve örnek alınmasını istediği bir sonuçtur aslında. Kur’an’da Hz. Muhammed’e hitaben, “Şüphesiz **ki yüce bir ahlâk üzeresin!**” (Kalem Sûresi, 68/4. ayet) ve “**An-dolsun, Allah’ın Resûlünde sizin için; Allah’a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah’ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.**” (Ahzâb Sûresi, 33/21. ayet) buyrulmaktadır. Vahiy eşliğinde ilerleyen eğitim süreci başarıyla sonuçlanmış; çıktıları toplumla anında paylaşılmış ve tarihe mal olmuştur. Hz. Peygamber, “**Beni Rabbim terbiye etti ve terbiyemi güzel yaptı.**”(2) buyurmuştur.

Dini bir eğitim süreci olarak görmek, İslâm’ın ilke ve değerlerine daha sahici ve sağlam bir gözle bakmayı ve belki de onları yeniden keşfetmemizi sağlayacaktır. İman sahiplerinin hayatı ve insanları değerlendirirken içine sıkça düştükleri bir yanılgıları vardır. O da hayatı donuk bir resim gibi algılamak, insanları da tamamlanmış-sonuçlanmış varlıklar olarak görmek... **Oysa hayat dinamik bir süreçtir.** İnsanlar da sürekli değişime açık varlıklardır. Onları şu an içinde bulundukları ve yaptıkları şeylerle sınırlı görmek yerine, daha iyi ve güzel varlıklara dönüşme potansiyeline sahip, esnek varlıklar oldukları gerçeğini unutmamak gerekir.

Gündelik hayatın karmaşası içinde ve biraz da inançla-

rımızın ve arzularımızın da etkisiyle insanların süreç içinde yaşayan değişken varlıklar olduğu gerçeğini unutmamak eğilimindeyiz. Süreç algısı tarihe ve topluma bakışta ufuk açıcı ve zenginleştirici bir kavramdır. Bunun gücünden yararlanmak kaçınılmazdır. Özellikle insan ve değerler konusunda kaygısı ve söyleyecek sözü olanların, bu konuya gereken özeni göstermeleri gerekir.

Böyle bakmak Hz. Peygamberin insan algısına da uygundur. O, türlü zorluklar ve sıkıntılar çekip aşagılanarak terk etmek zorunda kaldığı Taiften dönerken, bir an bile olsa şehir halkına öfke beslememiş, onların cahil olduklarını ve bu nedenle kötü davrandıklarını düşünmüş ancak, onların çocuklarının İslâm’ı kabul eden samimi Müslümanlar olacağı ümidini korumuştur. (3) Gerçekten de tarih O’nu haklı çıkarmıştır.

Hz. Muhammed’i örnek alan insanların iki noktayı dikkatle incelemeleri gerekir. İlk olarak Hz. Muhammed doğru, hak, adaletli olan ilkeleri öğretmiştir. İkinci olarak ta doğru ve hak olan ilkenin, insanlar arasında nasıl uygulanacağı ve yaşanacağını göstermiştir. Birinci ilke ikincisi yöntem sorunudur. Hiç kimse yöntemin ilkedden daha az önemli olduğunu söyleyemez. Zira yanlış yöntemle doğru ilke ayakta tutulamaz. Ve dünya doğru olan şeyi yanlış yöntemlerle yapmaya çalışan samimi insanların kırıktıkları potlarla doludur. Onların verdikleri zarar, ilkenin reddedilmesi kadar derin yaralar açmaktadır.

Kısacası Müslüman sadece hak olanı yapmakla değil onu güzelce yapmakla yükümlüdür. Bunun adı da ihsandır. İhsân, kendi emeğimiz ve çabamızla (kesb) yeniden keşfetmek ve hayatlarımızda gerçekleştirmek zorunda olduğumuz en temel İslâmî değerdir. O, hayata ve davranışlarımıza doğruyu tutturmanın yanında güzellik ve incelik katmanının adıdır. Dinî anlamda hakikate isâbet etmek arzusunda olanların, ihsân kavramına ve onun kurucu etkisine önem vermesi gerekir.

Dipnotlar:

1. Buḥârî, Ehâdisü’l-Enbiyâ, s. 48
2. Süyûtî, el-Câmiu’s-Sağîr, c. I, s. 12
3. İbn-i Hişâm, Sîre, c. II, s. 255; Taberî, Târîh, c. II, s. 241-242

Dinin karşı karşıya kaldığı asıl tehlike, yanlış tanımlanmış dindarlık anlayışlarından gelmektedir.

Din vaz etme işi insanların inisiyatifine bırakıldığında, tarihsel ve kültürel güçler kurulum sürecine dâhil olmakta, dinin metafizik ve etik yapısı toplumsal kaygılar ve ihtiyaçlar arasında buharlaşmaktadır.

Spor Söyleşi

‘Nefsi terbiye etmenin en kolay yolu spordur’

Cihan Kayalı

Muhammet Açıık

İp Man **Usta’nın hayatını anlattığı “İp Man” film serisi** ülkemizde geniş yankı uyandırırken bu spora yönelik ilgi ciddi oranda arttı. **Film ile beraber İp Man ve Bruce Lee gibi önemli insanların ismini duyurduğu “Wing Chun savunma sanatı”** ülkemize de hızlı bir giriş yaptı. Birçok ilde okullar açıldı ve önemli isimler yetişmeye başladı. Bu isimlerden birisi ise bu sporu 2006 yılından itibaren yapan **Sifu Muhammet Açıık. İLSAM** olarak **Wing Chun’un** Türkiye’deki en büyük okullarından birine sahip olan **Sifu Muhammet Açıık’a** bu sporu ve felsefesini sorduk...

Emin Boztepe’ye “Yenilmez Yumruk” lakabının konulması ve hiç kimsenin Emin Boztepe’nin bileğini bükememesi bende, “İşte İslâm’ın verdiği iman gücü, İslâm’ın verdiği iman kuvveti ve Türk gücünün yansıması” etkisini uyandırdı.

Merhaba, söyleşimize başlamadan önce okurlarımız adına sizi tanıyabilir miyiz?

-İsmim Muhammet Nuri Açıık. 1980 İstanbul doğumluyum. Spor hayatıma 6 yaşında Wushu(Kungfu) eğitimi ile başladım. Şu ana kadar 8 farklı savunma sanatında eğitim gördüm. Ana branşım olan Wing Chun’da Sifu 3 TG seviyesindeyim. Bursa’da Wing Chun-EBMAS Savunma Akademisi başta olmak üzere toplam 6 salonda eğitimlerim devam etmektedir. Öte yandan yıl içerisinde de Türkiye’nin birçok ilinde seminerler vermektedirim. **Wing Chun’a** yönelmemi ve ana branşımın olmasını sağlayan **en etkili kişi dünyaca ünlü Türk Kungfu ustası Emin Boztepe’dir.** Savunma sanatlarına ve Türklerin kendi branşını

oluşturmasına önemli katkılar sağlamış bir spor adamıdır. 2006 yılından beri Emin Boztepe’nin eğitiminde spor hayatıma devam etmekteyim. Ayrıca TÜGEB Federasyonu’nun (Tüm Genç Eğitimciler Birliği Federasyonu) kültür biriminde genel müdür olarak çalışmaktayım. Tekrar başa dönersek babam devlet memuru olup görevi de müftülük olduğu için birkaç ilde görev yaptı ve biz de birçok ili gezme imkânı yakaladık. Bu illerden en uzun görev yaptığı yer ise Bursa oldu. Öğrenim hayatımı Bursa’da devam ettirdim. Liseyi, yeni ismiyle İpekçilik Anadolu imam Hatip Lisesinde okudum.

Tabii doğduğum ve yaşadığım camia yani imam hatip ve imam hatipliler spor ve sanata uzak olmasalar da icrai anlamda spor ve sanattan uzaktırlar. Ama fikri olarak uzak

olduklarını düşünmüyorum çünkü hepsinin içerisinde bir Muhammed Ali, bir Kerim Abdülcabbar sevgisi mevcut. İmam hatip camiası bu insanların etkisinin bir din adamından, bir vaizden daha fazla olduğunu kavramış durumda. Çok radikal gruplar hariç spor ve sanata karşı olduklarını düşünmüyorum. **Bizim lisede bir hocamız: "Benim eşime kadın doktor baksın ama ben kızımı doktor yapmam, zihniyetinden kurtulmamız lazım."** derdi. Aslında ben sorunun burada olduğunu düşünüyorum. İnsanlar spor müsabakaları izliyorlar, sporu takip ediyorlar ama kendi çocuklarına geldiğinde işin içine taassup giriyor. Kendi erkek çocuklarını kendi kız çocukların, sportif ve sanatsal aktivitelere çok fazla göndermiyorlar. Ailemin bana şöyle bir avantajı olmuştu ki bu konuda önümü açmıştı, herhangi bir engelleme yapmamıştı. O yüzden küçük yaştan itibaren dövüş sanatlarıyla uğraşıyorum. Profesyonel anlamda kendimi spora adamamda en büyük destekçim ise TESAM Genel Başkanım **M.İlyas BOZKURT** olmuştur.

"Peki, Emin Boztepe ile nasıl tanıştınız?"

-2006 yılında bir dergi çalışmamız vardı. Bu çalışmaları yaparken Emin Boztepe ismine denk geldik. Ben o zamanlar bir Türk Kungfu ustasının dünya sinemalarındaki filmlerin aksiyon sahnelerini hazırladığını, Amerika, Almanya ve Türkiye gibi birçok ülkenin güvenlik güçlerini eğittiğini ve onlarca ülkede Türk savunma sanatı organizasyonu olan EBMAS eğitimi olduğunu bilmiyordum. Bunları öğrenince çok etkilendim ve e-posta attım, o gün içerisinde hemen cevap geldi ve beni İstanbul'daki seminerine davet etti. 2006'nın Aralık ayıydı ve Wing Chun sanatına böylece başladım. O zamanlar Bursa'da Wing Chun eğitimi veren bir okul yoktu bu da bizi perçinledi ve böylece Bursa'daki ilk Wing Chun okulunu açtık.

Bu konuda "Spor çok önemlidir," "Gençleri spora yönlendirmemiz gerek." demek yetmiyor. Bunu biz-zat kendimizin yapması gerekiyor. O bağlamda biz de o motivasyonla Wing Chun'a sarıldık. Ayrıca Emin Boztepe ismi bizde şöyle bir etki yarattı. Genel-

de bu tip branşlarda dünya çapında isim yapanlar hep yabancılardır. Amerikalılar, Ruslar ve Çinliler... Ama bir Türk'ün dünyada böyle bir şey yapması, hele Müslüman bir Türk'ün böyle uzmanlaşması, bu konuda ve dünya çapında bu kadar tanınması bizi heyecanlandırmıştı. Hatta kendisine "yenilmez yumruk" lakabının konulması ve hiç kimsenin Emin Boztepe'nin bileğini bükmemesi bende işte İslâm'ın verdiği iman gücü, İslâm'ın verdiği iman kuvveti ve Türk gücü etkisini uyandırdı. Wing Chun sanatında dünyada tanınmış ustaların birçoğu artık Türk olmaya başladı. Sistem Çinlilerin yaptığı görsel hareketlerden ziyade gerçek hayata yönelik tamamen sizi dışarıdaki tehlikelerden koruyabilecek bir sistem haline getirildi. Biz de 2006'dan beri gösterdiğimiz gayretler neticesinde bu 50 okul arasında Bursa olarak dünyadaki en büyük okul olduk.

"Türk Wing Tzun-EBMAS'ın felsefesi nedir?"

Türk Wing Tzun-EBMAS'ı öğrencilerimize öğretirken iki prensip, iki felsefe üstünde duruyoruz. Örneğin bir sürtüşme gerçekleşti ve iki tane seçeneğiniz var bundan bir tanesi kavga etmek, diğeri oradan uzaklaşmak. Biz oradan uzaklaşmayı tercih ediyoruz. Kavga-gada kendimizi riske atmıyoruz. Ama başka bir yol daha var, o yolda da yine iki tane seçenek önümüze çıkıyor. Ya kavga edeceğiz ya dayak yiyeceğiz. Böyle bir durumda ise bize zarar gelmesinden ziyade karşı tarafa zarar vermeyi maalesef tercih ediyoruz. Ama altını çizerek söylüyorum bizim ilk seçeneğimiz kavga etmemek. Kavganın kaçınılmaz olduğu durumlarda ise kendimizi korumak. Öte yandan Kur'an-Kerim'deki savaş ayetlerine baktığımızda da Cenâb-ı Allah bize iki yerde savaşmamıza izin veriyor. Bu ayetler devletler için, topluluklar için olduğu kadar şahıs için de geçerlidir.

Örneğin bir ülke size savaş ilan etti ve sizin topraklarınızı işgal ediyor. Böyle bir durumda kendi topraklarınızı korumanız gerekiyor. Hatta savaşmak size farz oluyor. Kur'an-Kerim'in izin verdiği ikinci madde ise şöyle: Eğer başka masum bir halka yönelik saldırı ve zulüm oluyorsa. Böyle bir durumda da o mazlum için savaşmayı, mücadele etmeyi ve gayret göster-

"Nefis olmasaydı bugün yediğimiz elmadan aldığımız lezzeti, spordan aldığımız hazzı tadamazdık. Nefis o yüzden öldürülmemeli, terbiye edilmelidir. Nefis ise sadece sağlam bir irade ile terbiye edilir. İradeyi güçlendirmenin en büyük yollarından bir tanesi de spor branşlarıdır."

meyi Allah farz kılıyor. Zaten fetih mantığı da budur. Eğer bu ikisi dışında bir savaş açılıyorsa biz buna fetih değil işgal diyoruz. O yüzden bir insan, bir kişi tarafından zulme uğruyorsa kendisini savunması gerekir. Burada da kendinizi savunmak, karşılık vermek size farz olur. Ya da sizinle alakasız bir konu, başka bir insanın zulme uğradığını görüyorsunuz. Burada da müdahale etmelisiniz. Bu konuda Peygamber Efendimiz hadis-i şerifinde: **"Bir zulüm görürseniz onu önce elinizle engelleyin, yapamıyorsanız dilinizle engelleyin, buna da gücünüz yetmiyorsa kalpten buğz edin, tabi bu imanın en alt tabakasıdır"** diyor. Gücünüz yetiyorsa elinizle müdahale edin. Elinizle müdahale edin ne demek? Zulmü ortadan kaldırın demek. Zulme karşı dik durun demek. Elinizle mücadele edemediniz, o zaman dilinizle mücadele edin. Dilinizle de bir şey diyemediniz, korkunuz, yapamadınız. O zaman kalbinizle buğz ediniz diyor. Ama bu imanın en zayıf noktasıdır diyor. Bakın onu imanla ölçüyor. Yani mazluma karşı savunma yapmayı, imanın derecesiyle ölçüyor Efendimiz. Bizim için savaş ve savunma branşında ölçümüz Kur'an-ı Kerim'dir veya Kur'an-ı Kerim olması gerekiyor.

Dinimizde önemli bir yeri olan nefis terbiyesi konusunda bir spor adamı olarak neler söyleyebilirsiniz?

- Aslında nefis insanlar tarafından kötü olarak algılanıyor. Fakat M. İlyas Bozkurt Beyefendi'nin "Mukaddime" isimli eserinde de bahsettiği gibi kötü değil, daima isteyen bir mekanizmadır. **Nefis olmasaydı bugün yediğimiz elmadan aldığımız lezzeti, spordan aldığımız hazzı tadamazdık.** Nefis o yüzden öldürülmemeli, terbiye edilmelidir. Nefis ise sadece sağlam bir irade ile terbiye edilir. İradeyi güçlendirmenin en büyük yollarından bir tanesi de spor branşlarıdır. Spor yapmak disiplin ister. Spor yapan biri için öncelikle spor yaptığı saat vardır. Zaman kavramı oluşmaya başlar. Sportif aktivite süresince size söylenen talimatlar ve komutlar içerisinde itaat kültürünüz gelişir. Tabii ki itaat iki türdür. Biri, aciz olan bir insanın muhtaçlığından, acziyetinden dolayı itaati. İkincisi ise keyfiyetli itaat. Mesela bir asker düşünün ki bu asker kendisine emredilene vatan sevgisinden, insan sevgisinden ve Allah sevgisinden dolayı yerine getirir. Bu itaat kavramından korkmuyoruz. Keyfiyetli itaate bir örnek de kendi prensiplerimize itaattir. "Yarın ben sabah 8'de kalkacağım." Bakın ne yapıyorsunuz, kendinize bir prensip koyuyorsunuz ve bu prensibe itaat ediyorsunuz. **Bu itaat sistemini gelişim yaşımda oturtamayan bir kişi, her gün işe sıkılarak gider. Uyanmakta zorluk çeker, giderken zorluk çeker, yolda uyur, hep problem yaşar, sürekli birinin denetlemesi gerekir. Neden? Gençlik döneminde bu itaat kültürü oluşmamıştır.** Bu şekilde sportif aktivitelerle biz gençlerin iradesini muazzam derecede güçlendirebiliriz gerek ders programında gereken zamana dikkat etmesi. Gerek antrenman esnasında yapacağı şeylerin onu zorlaması. Zorladıkça da daha zorlu seviyelere geçmesi. Daha zorladıkça da iradelerinin iyice gelişmesi. Çocuk spora zaman ayırıyor. Haftada örneğin 3 gün spor salonuna gitmesi gerekiyor. Burada inanılmaz bir irade oluşuyor. Çocuk, **TV karşısında zaman geçirmek yerine spora geliyor.**

İşte bu disiplin öğrencinin tüm hayatına yansıyor. Ayrıca sportif branşlara gittiği için orada sosyalleşiyor. Sosyal ortamda giyimine kuşamına dikkat ediyor. Ko-

Muhammet Açık

Emin Boztepe

nuştuklarına dikkat ediyor. Farklı insanlarla tanışıyor. Beslenmesine dikkat ediyor. Zaten bir insan yediğine içtiğine dikkat ediyorsa sporuna dikkat ediyorsa vücuduna en iyi şekilde bakmış olur. **Sorumuza gelince iradesi gelişen bir insan, nefisini terbiye eder ve nefsinin istediklerinin helal olanlarını tercih eder.** İradesi gelişmiş olduğu için insan ona yasaklanan şeylerden değil helal olan şeylerden kullanır. Bunu her alanda uygulayabilirsiniz ve nefsin helal dairede tüm isteklerini cevaplarırken helal olmayan daireyi iradenizle kolaylıkla kullanabilirsiniz. Zaten bizim dünyaya geliş amaçlarımızdan bir tanesi de bu değil mi? Rabbimiz olan, bizi terbiye eden Allah'ın emir ve yasaklarını, emirlerini uygulayıp yasaklarından uzak durmak değil mi? Bunda ki en önemli özellik de nefis terbiyesinden geçiyor. Nefis terbiyesi de iradeyi geliştirmekten geçiyor. İradeyi geliştirdiğimiz zaman aslında gerçek bir kul olmanın en büyük adımını atmış oluyoruz.

Türklerin ve Müslümanların tarih boyunca savunma ve saldırı sporlarına ilgi duyduğunu, okçuluk, kılıç kullanma ve ata binme alanlarında kendilerini geliştirdiklerini biliyoruz. Peki, günümüzde Türkler ve Müslümanlar daha çok hangi sporlarla ilgileniyor?

-Türk-İslam coğrafyasına baktığımız zaman dünyaya savaşmayı biz öğrettik desek abartmış olmayız. Kılıç kullanma yeteneğimiz, ata binme yeteneğimiz, atlı okçuluk yeteneğimiz, bizi hep bir adım öne taşımıştır. Günümüzde ise bu biraz daha reklam ağırlıklı yürümektedir. Örneğin Çin'in spor dallarına bakıyorsunuz 200'ün üzerinde branşı var ve birçoğu aslında Türk stili. Türk ustaları ve Türk aileleri tarafından bulunuyor ve geliştiriliyor birçok Türk dövüşçü ortaya çıkıyor. Markalaşma konusunda her alanda olduğumuz gibi bu alanda da ciddi bir sorun yaşıyoruz. **200 sene gerisine gittiğiniz zaman şu an Çin dövüş sanatında isim yapmış branşların hiçbirini göremezsiniz,** çünkü yoktu. **1900'lerden sonra ülkelerin yaptığı branşlar ve bazı köklü ailelerin yaptığı branşlar isim haline, savaş sanatı haline geldi.** Biz de ise Birinci Dünya Savaşı sonrası yeni ülke

kurma çabaları devam ettiği için spora ve sanata yönelme -hem zihinsel olarak hem de maddi olarak dünya bunlarla uğraşırken- geri kaldı. **Ben bu konunun kesinlikle gündeme getirilmesi ve Türk-İslam coğrafyası adına kendimize özgü bir savunma sanatının oluşturulması ve isminin konulmasının gerekli olduğunu** düşünüyorum. İnşallah Allah bunu bize nasip eder, bu çalışmalarımız inşallah bunu doğurur çünkü az önce söylediğim gibi bu konu açısından projelerimiz var, şu an çok yeni olduğu için çalışmalarımız devam ediyor. Ama mevcut bir proje var ise bununla alakalı biz destek vermekten onur duyarız, mevcut proje yok ise inşallah ileride bununla ilgili çalışmalarımız olacak... Kur'an'ın bize emrettiği ve bir önceki soruda da bahsettiğim iki savaşıma maddesini ahlaki yapımıza, kavga ortamına, sokak ortamına ve sosyal hayatımıza güçlü olarak yayabilirsek dünyada adaleti ve nizamı konusunda inanılmaz derecede büyük adımlar atmış oluruz. Düşünsenize güçlü birisiniz karşınızdakini etkisiz hale getirebileceğinizi biliyorsunuz ve Kur'an size dur diyor işte toplumun olması gereken konum bu, olması gereken insanların uyması gereken kural bu. Güçsüzken zaten güçsüzün ama güçlüyken kendini durdurabiliyorsanız iradeniz gelişmiş demektir ve Müslümanlık dediğimiz şey tam da bu. Bu açıdan insanların kesinlikle bir veya birkaç spor branşında uzmanlaşmasını bekliyoruz, bu çok önemli. Şu an Müslümanlar hangi spor branşını yapıyor diye soracak olursanız **Müslümanlar şu an spor yapmıyor.** Tabii ki spor yapılıyor ama bunu oranlara döktüğümüz zaman Türkiye'deki lisanslı sporcu sayısı nüfusa oranla %3'lerde... Bu Avrupa'da çok çok yükseklerde. Öte yandan spora ilgi, geçtiğimiz yıllara göre artış trendinde ve bu yükselişin önümüzdeki yıllarda daha da artacağını düşünüyorum. Ayrıca İslamiyet'e uygun olmayan spor branşı ben bilmiyorum. Varsa da onlar tercih edilmez. Binlerce, on binlerce spor var. Kendi spor dallarımızı geliştirmemiz ve dünyada kabul gören spor dallarında ilerlememiz ve ilerlemekle birlikte bu dallarda başarı sağlamamız lazım.

Batı toplumlarında sporunun ve sanatçının ahlaklı olmasının hiçbir önemi yok ama Türk-İslam coğrafyasında sanatçı ve sporcu bizim için çok önemlidir. Liverpool'da oynayan Muhammed Salah'ın yer aldığı sosyal sorumluluk projelerinde,

özellikle uyuşturucuya karşı yer aldığı projelerde binlerce kişiye uyuşturucuyu bıraktırdı, vesile oldu. Bugün bir müftünün veya bir vaizin öğütlerini kaç kişi dinliyor? Ama bugün bir sporcunun veya bir sanatçının yaşam tarzı veya görüşü milyonlarca insan tarafından takip ediliyor. Türk-İslam coğrafyasından çıkacak ahlaklı bir sporcunun veya sanatçının hem bizim gençliğimize hem de dünyaya gençliğine çok önemli katkılar sağlayacağına inanıyorum. O yüzden Müslümanların spor taassubundan kurtulması lazım. Önce biz yaparak oğlum kızım spora gitsin **diye değil önce kendimiz yaparak yeni nesile spor sevgisini aktarmalıyız**, böylece başarının geleceğini düşünüyorum. Başarı geldikçe de yatırımın artacağını düşünüyorum. Yatırım artmasıyla tekrar başarının geleceğini düşünüyorum. Böylece hayır bir döngünün oluşacağını ve dünya çapında sporcuları, sanatçıları yetiştireceğimize inanıyorum.

Türkiye genelinde spora olan ilginin arttığını görüyoruz, ancak devamlılık konusunda sorunlar var. Sizce sporda devamlılığı nasıl sağlayabiliriz?

-Sanatsal ve sporsal faaliyetler her geçen gün artıyor. Tabii ki devamlılık konusunda sorunlar var. Bu alanlardaki istikrarsızlık sadece Türkiye'nin sorunu değil, dünyada böyle bir sorun var. Yeni kuşağın ve teknolojinin getirdiği olumsuzluklardan biri bu. Çabuk hevesleniliyor, hemen bir şeyler yapılmak isteniyor, hemen olsun istiyoruz, bir ay içerisinde her şeyi bitirelim o konu hakkında uzman olalım istiyoruz ancak insan öyle bir varlık değil. Uzun süreler gerekiyor, uzun süre istikrar sağlamak gerekiyor. Çözüm olarak sanatsal ve sporsal faaliyetler belli bölgelerde değil, halkın tamamına yayılacak şekilde oluşturulmalı, bölgesel kulüpler kurulmalı, sanat evleri kurulmalı. Bununla ilgili bizim "Kültür Merkezleri" projemiz var. Çok yakında Kültür Merkezlerimizi açacağız, bu Kültür Merkezlerimizde çocuklarımız sanatsal ve sporsal faaliyetlerine kolay bir şekilde ulaşacak veya ulaşmasını sağlayacağız. Devletimiz gerekli çalışmaları yapıyor, bizim de araştırma merkezleri olarak ucundan tutmamız gerekiyor. Böylelikle daha fazla yerde böyle merkezlerin olması gerekiyor. İnsan kendini tabii ki zorlamak durumunda ama bu öğretileri bu kazançları ne kadar küçük

"200 sene gerisine gittiğiniz zaman şu anda dünyada tanınan dövüş sanatında isim yapmış branşların hiçbirini göremezsiniz. 1900'lerden sonra ülkelerin yaptığı branşlar ve bazı köklü ailelerin yaptığı sanatlar isim haline, savaş sanatı haline geldi."

yaşta çocuklarımıza verebilirsek o kadar işimiz rahatlar.

Spor yapmanın bir yaşı var mıdır? Siz spor yapmak isteyenlere neler önerirsiniz?

Spor çok genel bir kavram. Bugün yürüyüş bile bir spor. Düzenli bir şekilde yürüyüş yapıyorsanız aslında bunu da bir spor olarak değerlendirebiliriz. Spor yapmanın yaşı yoktur, bazı sporların yaşı vardır. Yani her spor her yaşta maalesef yapılamaz. Veya daha doğrusu her sporu her yaşta profesyonel olarak yapamazsınız. Bugün 60 yaşında bir futbolcu veya basketbolcu yok. Ama 60 yaşında bir insan futbolda oynayabilir, basketbol da oynayabilir. İnsanların dünyada Wing Chun'u seçme nedenlerinizden biri bu. 7'den 70'e diye klasik bir söz var ya bizim branşımız da aslında sağlığınız el verdiği müddetçe çocukluğunuzdan ölüme kadar yapabileceğiniz bir spor, bir branş. O yüzden insanların tercihlerinden biri bu oluyor. Bazen insanlar, özellikle gençler spordan çok spor hocasını sever. **O yüzden spor hocalarının kendini çok iyi geliştiriyor olması lazım, insanlarla ilişkilerinin çok iyi olması lazım, teknolojiye adapte olması lazım, yeni neslin dilinden anlıyor olması lazım, kesinlikle birkaç dil bilmesi lazım.** O yüzden spor adamları kendini geliştirmeli, öğrencilerine örnek olmalı, toplumda özenilen insan, imrenilen insan olması gerektiğini düşünüyorum ki böyle bir boşluk var, bu boşluğu örnek spor hocalarının doldurması gerekiyor. Sportif branşlarını kim icra ediyorsa o kişilerin akademik yönünün de olması gerektiğini düşünüyorum. Bilimle, teknolojiyle kesinlikle iç içe olması gerektiğini düşünüyorum. Böylelikle spor adamı dünyadaki gelişmeleri takip edebilir, yeni neslin dilinden anlayabilir böylece başarılı bir spor adamı, başarılı bir insan olabilir, topluma mal olmuş bir değer haline gelebilir.

Spor ile ilgilenme konusunda Peygamber Efendimiz'in bakış açısını hadislerden biliyoruz. Sizce Peygamber Efendimiz, sporu teşvik ederek neyi amaçlamak istemiştir?

Peygamber Efendimiz (sav) yüzme, yürüme, koşma, ok atma ve ata binme gibi sporları ümmetine tavsiye etmiştir. Bu tavsiyelerden sonra görülmüştür ki birçok sahabe bu sporlarla ilgilenmiş hatta çağının en iyileri arasına kendilerini yazdırmışlardır. Öte yandan Kur'an'da da örneğin Enfâl Sûresi 60'ncı ayette kuvvet ve güçlü binek hayvanlarından bahseder. Bunun düşmanlara karşı caydırıcı olacağından söz eder... Peygamber Efendimiz'in zamanında yani 1400 yıl önce, güçlü olmanın, sağlıklı olmanın iki türlü önemi mevcuttu. Bunlardan birincisi temsildi. Mekke'de bulunan gücüyle ve becerisiyle nam yapan Hz. Hamza ve Hz. Ali gibi sahabeler, Müslümanlara varlıklarıyla güç veriyordu. İkisi de sporcu, ikisi de kendi alanlarında çağının en iyileriydi. Birçok genç onları örnek alarak kılıç kullanma, ok atma ve ata binme sporlarına ilgi duydular. Peygamber Efendimiz, bu sporları överek Müslümanların güçlenmesini ve örnek insanlar haline gelmesini istiyordu. İkincisi ise o dönemde Müslümanların saldırılara karşı kendini koruması gerektiği. Müşrikler Müslümanlara karşı birçok eziyeti reva görüyor ve onları akıl almadık işkencelerle katlediyorlardı. Spor aynı bu dönemde olduğu gibi o dönemde de insanların kendilerini koruduğu ve yardıma muhtaç olanlara yardım edilmesini sağlayan bir öğretiydi. O zaman başka sporlar daha geçerliydi, bu zamanda ise savunma sanatları günlük hayatımızın olmazsa olmazı. Peygamber Efendimiz'in sporu teşvik etmesindeki amaç, kendini koruma ve zalime karşı mücadele etmektir. Peygamber Efendimiz sporu teşvik ederek bu ayrıma da dikkat çekerek.

Paylaşılamayan Şehir: Mekke

● Muhammet İlyas BOZKURT'un İnhiraf isimli eserinde İslam dünyasındaki kırılmalar, yol ayrımları ve kritik olaylar işlenerek günümüzde yaşanan sorunlara ışık tutmaktadır. Okuyacağınız bölüm kitaptan bir alıntıdır.

Peygamber Efendimiz (sav) zamanında beş yüz yetmişli yıllarda **Mekke halkı dört büyük aşiretten oluşuyordu(1)**. Bunlardan ilki, Peygamberimizin sülaleşi olan **Hâşimoğulları, bir diğeri Ümeyyeoğulları (Abd'üş-Şemsoğulları) ki;** aslında bu iki aşiret amca çocuklarıdır. Üçüncüsü **Halid bin Velid'in aşireti olan Mahzumoğulları, dördüncüsü de Amr İbn-i As'ın aşireti Sehmoğullarıdır.**

Mekke dördü büyük, irili ufaklı on dört kabileden yâda ailelerden oluşuyordu. Fil vakasından sonra Hâşimoğulları dışlanarak orta düzey kabileler arasına indirildi. Bunun sebebi dış ticaret ve panayır haklarının kısıtlanmasıdır.

O dönemde bütün Arap yarımadasında üç yüz altmış civarında kabile bulunuyordu. Her kabilenin Kâbe'nin içine konmuş bir putu bulunuyordu. Bu kabileler hacca geldikleri zaman hem bütün Arapların ortak putları olan Lat, Uzza, Menat ve Hubeli, hem de kendi kabilelerinin, aşiretlerinin putunu ziyaret ediyorlar, tavaf ediyorlar ve onlar için kurban kesiyorlardı.

Kâbe'yi Hz. İbrahim ve İsmail yeniden imar ve ihya ettiği için Kâbe'nin hadimi ve hâkimi olarak Adnaniler görüldüğünden, Kâbe'nin emirliğini yapacak olan kişinin mutlaka Adnanilerden gelmesi gerekiyordu. Zaten bunlara o gün itibarıyla kısaca Kureyş kabilesi de deniliyordu.

Adnaniler en son Peygamber Efendimiz'in dedesi Hâşim ile onun büyük abisi olan Abd'üş-Şems bin Abd'il-Menaf döneminde iki kola daha ayrıldılar. Ayrıldıkları zaman babaları Abd'ül-Menaf bin Kusay, Mek-

ke'nin emirliğini küçük oğlu Hâşim'e bıraktı. Abd'ül-Menaf bin Kusay'ın çocukları dört kardeşti. Hâşim ise en küçükleri idi. Mekke'nin emirliğinin Hâşim'e geçmesinin ardından Abd'üş-Şems bin Abd'il-Menaf'ın çocukları ile Hâşim arasında bir rekabet başladı. Bu sürtüşmelerden bir tanesi kavga-gaya dönüştü ve Ümeyye bin Abd'üş-Şems kazara öldü. Böylece Hâşim ile Ümeyyeoğulları arasında kan davası başladı. Hâşim, Ağabeyi Muttalip, tarafından olay büyümesin diye derhal Suriye'ye gönderildi.

Suriye'ye giderken Medine'ye uğrayan Hâşim, kısa bir dönem Medine'de yaşadı. Bu dönemde Medine'nin yerli ailelerinden Neccaroğulları'ndan Amr bin Zeyd'in kızı Selma ile evlendi. Ve daha sonra Suriye'ye hicret etti. Bu evlilikten bir erkek çocukları oldu. Adını Şeybe (Şeybe bin Hâşim) koydular. Bu çocuğun daha sonraki yıllarda adı Abd'ül-Muttalip olarak değiştirilecektir.

Orada yıllarca kaldı. Fakat bir müddet sonra tedavisi olmayan ölümcül bir hastalığa yakalandı. Bunun üzerine "Burada gurbet ellerde ölmek istemiyorum" diyerek, çocuğunu ve hanımını geride bırakarak tekrar Mekke'ye gizlice döndü.

Abd'ul-Muttalip, "Her şeyin sahibi var. Ben devele-rimin sahibiyim, Mekke'nin sahibi de elbet Mekke'ye sahip çıkacaktır" dedi. Bunun üzerine Ebrehe "Mekke'nin sahibi kim ki?" diye sorun-ca, Abd'ul-Muttalip de "Allah" diye cevap verdi.

İNHİRAF (Kırılma)

Kitap
Tanıtımı

Ağabeyi Muttalip'i buldu. Muttalip makul bir insandı. Zaten onu yurt dışına kaçıran da, himaye eden de o idi. Muttalip'e evlendiğini, hanımı ve çocuğu olduğunu anlattı ve onlara sahip çıkmasını istedi. Hâşim bir süre sonra Gazze'ye gitti, orada vefat etti ve oraya defnedildi.(2)

ABD'ÜL-MUTTALİP'İN MEKKE'YE GETİRİLMESİ

Hâşim'in vefatından sonra ağabeyi Muttalip, Hâşim'in dediği yere gitti ve aynı hastalıktan Hâşim'in hanımının da öldüğünü ve çocuğun dedesinin yanında kaldığını gördü. Ve yeğenini alarak Mekke'ye doğru yola koyuldu. Şeybe adındaki bu çocuk o zaman sekiz yaşlarındaydı. Yolda gelirken çocuğa dedi ki: "Bak çocuğum, Mekke'ye girdiğin zaman, sana sorduklarında Muttalip'in kölesiyim diyeceksin. Ben seni Suriye'de gördüm, sen bir köle idin, satın aldım, azad ettim. Sen artık benim yanımda ve hizmetimdesin. Böyle söyleyeceksin. Çünkü eğer Hâşim'in oğluyum dersen, kan davası var, seni yaşatmazlar, öldürürler". İşte bu çocuk Peygamber Efendimizin dedesi olan Abd'ül-Muttalip Hâşiye idi.

Aradan üç beş yıl daha geçtikten sonra Muttalip de artık yaşlanmıştı. Muttalip, Hâşim'in öldüğünü, bu çocuğun da Hâşim'in oğlu olduğunu söyleyerek bu kan davasının bitmesini istedi. Bunları barıştırdı, helalleştirdi ve kan davasını bitirdi. Fakat bu çocuğun adı Abd'ül-Muttalip olarak kaldı.

FİL VAKASI

Sonra Abd'ül-Muttalip büyüdü. Abd'ül-Muttalip zamanla kişiliği, karakteri, dürüstlüğü, ağırbaşlı ve olgun tavrı ile Kureyş'in kalbini kazandı.

Ayrıca, Abd'ül-Muttalip'ten iki yüzyıl önce Cürhümlüler Mekke'den düşman istilasından kaçarken Mekke'nin bütün kıymetli mallarını zemzem kuyusuna atmış ve kuyuyu kapatmışlardı. Kaderin bir tecellisi ile Abd'ül-Muttalip'in kuyuyu bulması, onun popülaritesini iyice artırdı. Bu durum, Ümeyyeoğulları'nın

elindeki Mekke emirliğini alma konusunda elini güçlendirdi.

Bu hadise vesilesi ile zaten Ümeyyeoğulları'nın emirliğinden rahatsız olan Dâr'un-Nedve, Mekke'nin emiri olarak Abd'ül-Muttalip'i seçti.

Abdulmuttalip Mekke'nin sevilen, sayılan, itibar edilen bir büyüğü ve halk üzerinde tesirli bir emiri idi. Fil vakası senesine kadar her şey yolunda gidiyordu. Bu dönem Hâşimoğulları'nın da altın dönemi idi.

İşte bu sıralarda yani 570 yılının ocak, şubat aylarında Fil Vakası gerçekleşti. Fil vakası sırasında, Abd'ül-Muttalip Yemen'den çıkmış olan Ebrehe'nin ordusunu durdurmak için onlarla savaşmayı teklif etti. Fakat Ebrehe çok akıllıca bir iş yaptı. Arapların hac mevsimindeki haram aylarda savaşmadıklarını, bu aylarda savaşmanın onlara uğursuzluk getirdiğine, günah olduğuna inandıklarını bildiği için, savaşı haram aylara denk getirdi. Ebrehe'nin ordusu Yemen'den çıkıp gelmeye başlayınca Araplar arasında, "Savaşalım mı savaşmayalım mı?" diye bir tartışma çıktı. Arapların büyük çoğunluğu haram aylarda savaşmanın günah olduğunu, ne olursa olsun kılıç çekmeyeceklerini söylediler. Bunun üzerine Abd'ül-Muttalip de, "Savaşmazsak, Ebrehe gelip Kâbe'yi yıkarsa veya elimizden alırsa ne olacak?" dediğinde, **"Kâbe Allah'ın evidir. Allah onu koruyacaktır"** dediler.

Arap kabilelerinden bazıları daha rasyonel davranarak, "Hayır, biz kılıcımızı çekip vatanımızı savunmazsak, bir başkası bizim şehrimizi savunacak değil, dolayısıyla biz mutlaka savaşmalıyız" dediler. Fakat büyük bir çoğunluk savaşmak istemediği gibi, bir de savaşmak isteyenlere, **"Eğer siz haram aylarda bu mes-citte kan dökerseniz, haram aylar bittikten sonra kılıç çeker, sizinle savaşırız"** dediler. Bunun üzerine savaşacağı diyenler, Haremeyn bölgesinin dışına çıkarak ve gerilla harbi yaparak, vur kaçlarla Ebrehe'yi durdurmaya çalıştılar. Ama koskoca bir orduyu durdurmak mümkün değildi. Ve neticede durduramadılar. Ebrehe'nin ordusu da Mekke'ye girince bütün Araplar dağlara çekildi.

Her kabilenin Kâbe'nin içine konmuş bir putu bulunuyordu. Bu kabileler hacca geldikleri zaman hem bütün Arapların ortak putları olan Lat, Uzza, Menat ve Hubeli, hem de kendi kabilelerinin, aşiretlerinin putunu ziyaret ediyorlar, tavaf ediyorlar ve onlar için kurban kesiyorlardı.

Kâbe'yi Hz. İbrahim ve İsmail yeniden imar ve ihya ettiği için Kâbe'nin hadimi ve hâkimi olarak Adnaniler görüldü. Kâbe'nin emirliğini yapacak olan kişinin ise mutlaka Adnanilerden gelmesi gerekirdi. O günlerde Adnanilere Kureyş kabilesi de deniliyordu.

Ebrehe Kâbe'yi yıkmaya gelmemişti. Ebrehe Kâbe'yi tuğla tuğla söküp, içindeki putlarıyla Yemen'e götürüp orada kuracaktı ve insanları tavaf için Yemen'e davet edecekti ve böylece Kâbe'ye gelen inanç turizmini ve bu turizme dayalı ticaret kervanlarının gelirlerini kendi kontrolü altına almış olacaktı.

Fil Vakası uzaydan gelen bir meteorun atmosfere çarpması ile beraber milyarlarca küçük küçük parçalara bölünen, yani siccin denilen ve saatteki hızı binlerce kilometre olan o meteorun yağması ile birlikte Ebrehe'nin ordusu delik deşik oldu. Dağlara çıkmış ve dağlardan Kâbe'yi seyreden Mekke halkının gözünün önünde gerçekleşen bu mucize inanılmaz bir şeydi.

Bundan sonrası Abd'ul-Muttalıp'ın meşhur hikâyesi... Ebrehe'nin ordusu Abd'ul-Muttalıp'ın develerini almıştı. Abd'ul-Muttalıp de kendi develerini geri istemek için Ebrehe'nin yanına vardı ve develerini istedi. Ebrehe ise, "Sen Mekke'nin emirsin, ben de seni gerçekten bir adam zannettim. Aman Mekke'yi yakmayın, Kâbe'yi yıkmayın, şehrimizi bağışlayın" diyeceğine, develerin için gelmişsin" deyince, Abd'ul-Muttalıp, "Her şeyin sahibi var. Ben develerimin sahibiyim, Mekke'nin sahibi de elbet Mekke'ye sahip çıkacaktır" dedi. Bunun üzerine Ebrehe "Mekke'nin sahibi kim ki?" diye sorunca, Abd'ul-Muttalıp de "Allah" diye cevap verdi.

Burada şunu vurgulamak isterim ki; Ebrehe zaten Kâbe'yi yıkmaya gelmemişti. Ebrehe Kâbe'yi tuğla tuğla söküp, içindeki putlarıyla Yemen'e götürüp oraya kuracaktı ve insanları tavaf için Yemen'e davet edecekti ve böylece Kâbe'ye gelen inanç turizmini ve bu turizme dayalı ticaret kervanlarının gelirlerini kendi kontrolü altına almış olacaktı.

İşte bu sırada Kur'an-ı Kerim'in bahsettiği Fil Vakası oldu. Uzaydan gelen bir meteorun atmosfere çarpması ile beraber milyarlarca küçük küçük parçalara bölünen, yani siccin denilen ve saatteki hızı binlerce kilometre olan o meteorun yağması ile birlikte Ebrehe'nin ordusu delik deşik oldu. Dağlara çıkmış ve dağlardan Kâbe'yi seyreden Mekke halkının gözünün önünde gerçekleşen bu mucize inanılmaz bir şeydi. Çok kısa bir süre içeri-

sinde dev bir ordu darmadağın oldu.

Mekke halkı mutlu idi. Dağlardan tekrar şehre indiler. Allah'ın gücünü, kudretini gördüler. Fakat bu sefer, Abdumuttalıp Mekke'nin emirliğini hak ediyor mu hak etmiyor mu diye yeni bir tartışma başladı. Hem kendileri korkak davrandılar, savaşmadılar, onu bu duruma düşürdüler, hem de Abdumuttalıb'i günah keçisi ilan ettiler. İşte bu olaydan sonra Abdumuttalıb'i Mekke'nin emirliğinden alıp, Mekke'nin emirliğini tekrardan Ümeyyegoğulları'na verdiler.

Böylelikle Ümeyyegoğulları ile Hâşimoğulları arasındaki bu Mekke emirliği gidip gelmeleri bu şekilde devam etti. Ama Ümeyyegoğulları hep kendilerini Mekke'nin ana, esas kolu olarak gördüler. Daha sonra Peygamber Efendimiz (sav) zamanında da Ümeyye, İbn-i Ümeyye, Ebu Sufyan ve onun oğlu Muaviye kanalı ile devam eden bir "Ümeyyegoğulları Mekke'nin hâkimidir, Mekke'nin hâkimi de bütün Arapların hâkimidir, efendisidir" şeklindeki ırkçı yaklaşım ve zihniyet kendisini göstermiştir. İleriki yıllarda Emevî sülalesinin valiler kanalı ile devletin içine sızmaları ve bir zaman sonra seçimle gelmiş bir halifeye (Hz. Ali'ye) başkaldırmaları bu bilinçaltı sendromunun tezahürüdür.

Dipnotlar:

1.Apak, Adem; İslâm Öncesi Dönemde Mekke İdare Sistemi Ve Siyasetinin Oluşumu; Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Cilt:10, Sayı:1, 2001, s.193

2.İbn-i Hişâm, I- II, s.142 / İbn-i Sâ'd, I. Cilt, s.79

İNHİRAF

Müslümanlar dinin ana kaynağı olan Kur'an'a yönelmeli ve böylece tevhid, akıl ve güzel ahlakı esas alan fitratın yoluna girmeli; hayatının merkezine Allah (cc) sevgisini ve bu sevginin doğal bir tezahürü olan "Yaradılanı severiz, Yaradandan ötürü" felsefesini oturtmalı; sevgi, saygı, hoşgörü, merhamet ve diyalogu sosyal hayatının temel ilkeleri haline getirmelidir.

Müslümanlar akla, mantığa, bilime, bilim adamlarına ve bilimsel çalışmalara önem vermeli; asla akli küçümsememelidir.

Müslümanlar hayatın merkezine oturttukları Kur'an'ı iyi öğrenmeli, sahih hadis ve akli ve aklın türevi olan mantık, içtihat, istidlal ve bilimsel gerçekleri Kur'an'ı daha iyi anlayabilmek için güzel bir vesile olarak kullanmalı, sahih hadisin dışına zinhar çıkmamalıdır.

Müslümanlar din ve siyaseti birbirinden ayırmalı, siyasi tartışma ve kavgalarda ayet ve hadis kullanmamalı ve siyasi muhaliflerine karşı "Kafir, merdut, zındık, münafık, fasık" gibi kavramları kullanmamalıdır.

Hepimiz bilmeyiz ki, dinin çekirdeği tevhid, özü ihlas, ruhu sevgi ve bakiyesi güzel ahlaktır. İnsanlara huzur, barış, sevgi ve kardeşlik getirmeyen; insanları birbirine inançlarından dolayı düşman eden; birliğe değil, ihtilafa; barışa değil savaşa sebep olan bir inanç ne kadar hak olabilir!

Herhalde Allah (cc) yeryüzüne bir dini gönderirken kulları arasında ihtilaf doğursun ve insanlar birbirlerine düşman olsunlar, birbirlerinin kanlarını dök-sünler, ormanları yakıp, hayvanların neslini kurutup, doğayı tahrip etsinler diye göndermemiştir!

Elbette Âdil ve Hâkim olan Cenab-ı Hak, dini yeryüzüne bir ve tek olan Rabbleri'ni tanınsınlar, birbirlerini sevsinler, hem birbirlerine karşı, hem de doğaya ve diğer canlılara karşı merhametli ve güzel ahlaklı olsunlar ve böylece Esmâ-i İlahi'nin tecellisi olan ve Cenab-ı Allah'ın o güzel sıfatlarının yansıması olan "Hulk'ullah"ı ya da diğer adıyla "Hulk'ul-Kur'an"ı kendilerine karakter edin-sinler diye dinleri inzal etmiştir.

*Mevlid
Kandilimiz
Mübarek
Olsun*

*Ellerin semaya, dillerin duaya, gönüllerin Mevlaya yöneldiği
mübarek Mevlid Kandilinizi kutlar, hayırlara vesile olmasını dilerim.*

Refik YILMAZ
Gemlik Belediye Başkanı

BİRİKİMLERİNİZ ZİRAAT KATILIM GÜVENCESİYLE DEĞERLENSİN

Türk Lirası ve yabancı para cinsinden birikimlerinizi 1, 3, 6, 12 ay veya 1 yıldan uzun vade seçenekleriyle ya da esnek vadeli olarak Katılma Hesabınıza yatırarak. Hem Ziraat Katılım güvencesiyle tasarruf edin hem de katılım bankacılığı esaslarına uygun olarak elde edilen kâr payından yararlanın.

Ziraat Katılım
Paylaştıkça daha fazlası

Vakıf Katılım'da
bir **katılım hesabı**
açtırırsınız, hiç
hesapta olmayan
hayallere
ortak olursunuz.
Desteklerde
katkınız,
kârda **payınız,**
ülke ekonomisinde
adınız olur.

VAKIF KATILIM
Ortak geçmiş, ortak gelecek.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr